

SALGA ATILA

**RE-
FORM-
KÓR**

CSIPKELŐDŐ ÍRÁSOK

Debrecena Bulteno, julio 1990

EKSTRA NUMERO

REFORM-KÓR

1990

Szatirikus írások (jegyzetek, karcolatok, humoreszkek, tárcák, kommentárok) az 1988-90-es rendszerváltás tükrében.

Annak idején megyei és országos napilapokban jelentek meg. Ez akkor történt, amikor az oly sokszor „csendes forradalomnak” nevezett fordulatot előkészítették, majd az új rendszer az 1990-es választások után hivatalossá vált. Az ezt megelőző egy-két évben az MSZMP, majd MSZP hatalma fokozatosan visszaszorult. A korabeli helyzetre jellemző szójátékokat, célzásokat, fogalmakat, poénokat teljes egészében ma már csak a 40 év fölöttiek élvezhetik; ők voltak szem- és fültanúi ennek a különös reformkornak. Vagy reform-kórnak? Ők tudják, mit jelenthet a bős-nagymarosi medencegyulladás, elhaverosodás, glasznosztj, peresztrojka, óhajtójel, szerkezet-átalakítás, árreform, bérreform... (S. A.)

Ajánlás

Nehéz feladat e könyvecske elé ajánlást írni, mert illene ugyanolyan frapánsan, szellemesen és humorosan fogalmaznom, ahogyan ezt a szerző teszi satirikus-ironikus társadalompolitikai írásában, publicisztikájában. Salga Attila a feje tetejére állítja a világot, a valóságot, vagy inkább a már fejtetőre állított magyar társadalom köpönyege alá kukkant be. Mit lehet tudni, mi van a malaclopó alatt?

Együtt megyünk be vele a képzeletbeli köpönyeg alá, a kulisszák mögé, de úgy, hogy nem leszünk holmi elítélni való „kukkolók”: amit látunk, amit feltár előttünk az ugyan maga a meztelen valóság, de korántsem úgy hat ránk, mint egy meztelen női test. Ez a pőreség átvitt értelmű, tele van abszurd, groteszk, fantasztikus elemekkel, blödségekkel és primőr zöldségekkel. Ilyen a szerző stílusa. Ami a tartalmat illeti: mindannyiunk vállára nehezedő, torkunkat folytogató, lelkünket nyomorító igazságtalanságok vannak benne. Ilyen a társadalom stílusa.

Hányszor, hány nyelven, mondták már el, mit, hogyan és mikor kellene megváltoztatni, mi miért rossz, minek lehet előre kiszámítani a negatív hatását? Jó lenne annyi forint a Magyar Eszperantó Szövetség kasszájában!... Szóval, kutyáink ugatnak, a karavánunk meg halad a maga útján..., tovább a sivatagban. Amikor már a csecsemőkön, a némákon és a holtakon kívül mindenki elmondta a véleményét a régi is a jelenlegi kormányunk politikájáról, amikor a józan véleményeknek és javaslatoknak kézzel fogható eredménye a messzi ködbe vész, akkor már tényleg nem lehet, vagy aligha érdemes másképpen szólni, csak úgy, ahogyan ezt Salga Attila teszi: előszedte a humortarisznyáját, kihálászta belőle a régebben és a közelmúltban elrejtett, félretett gondolatait, és elkezdte azokat újra értelmezni, mint ahogyan a vándorlegény igyekszik ízlelgetni hamuban sült pogácsáját. Közben a kisujját is a szájába vette... Az olvasó a következő oldalakon meggyőződhet arról, hogy mi volt benne.

Végigolvastam az eddig leírtakat, úgy tűnt, mintha túlságosan dicsérném a szerzőt, s ez még ilyen ajánlásban sem igen ajánlatos. Ezért arra is célzok, hogy mind a szerzőnek, mind pedig a jelenlegi kiadványnak van egy nagy hibája. Salga Attilának az, hogy csak egy „példányban” jelenik meg mindenhol, ha borkos teendői közepette valahol egyáltalán meg tud jelenni. Kiadványunk példányszáma ennél jóval nagyobb. Így remélhetőleg több helyre jut el, viszont túlságosan vékonyka ahhoz – és ez a kiadvány hibája, szerény külsejéről nem beszélve – , hogy ezen a pamfletet a társadalommal és a politikával foglalkozó

(szak)emberek súlyának megfelelően komolyan vegyék. Ők ugyanis csak a vastkos iratokat szeretik – átlapozni vagy félretenni, a kisebb terjedelműeket – mint például ezt is – legfeljebb megnézik, és titkárnőjükkel iktatni küldik.

Remélem azonban, hogy ez a két hiba eltörpül a mű korszakalkotó, -váltó jelentősége mellett. Pontosabban: lehet, hogy ezek az írások korszakot váltanak a humor irodalmában, de a kormánypolitikában aligha. Mégis: meglehet, hogy a tipp egyes, kettes vagy iksz lehetne?

Döntse el a kedves olvasó, s az egyest, a kettést és az ikszet feltétlenül tegye meg a totón, talán szerencsét hoz...

Papp Tibor

Tisztelt Olvasóim!

Rendkívül örülök, hogy Önök is levetették már a rózsaszínű szemüvegüket, sőt a szemellenzőt is eldobták vagy eldugták. (Hallottam olyat is, hogy egyesek naftalinba tették; hátha még ennél rosszabb idők is járnak valamikor. Nehogy a zabos lótól kelljen kölcsönkérni!)

Akiknek igazi szemüvegük van, azok kérem, tartsák fenn az orrukon, mert a valódi okuláré sohasem torzít. Létezik azonban egy láthatatlan szemüveg, amely sajátos világszemléletet vetít a retinánkra. Ehhez nélkülözhetetlen hogy az utóbbi harminc-egynehány évig hordott fül dugóktól is megváljunk: irány velük a bolhapiac vagy az antikvárium. E szociálisan művelt dugaszoknak ott a helyük!

... És most leeresztek egy láthatatlan hártyát – színtelent, szagtalant és megfoghatatlant. Észrevétlenül, teljesen fájdalommentesen beállítja magát a szemünkbe, a fülünkbe ...

Lelkünk felszabadul..., lazítsanak, engedjék el magukat... Máris érezhetik, hogy sajátos látó- és hallómezőkre kukkanthatnak be: egy lyukas mézesbödönben vannak, amelyben azon a sok madzagon még fel lehet fedezni a valamikori mustár nyomait. Itt tudjuk meg, mit látunk, ha kinézünk a lyukon és mi az, amit a lyuk nem takar el...

Hogy van, szomszéd úr?

– Hogy van, szomszéd úr? – kérdezte Magyarországtól a Szovjetunió hasmánt felfelé pislantva, lett, litván és észtráncokkal széles homlokán.

– Ne is kérdezze, szomszéd! Már 45 óta útiszonyom van. Vagy három évig mentem a Demokrácia útján, aztán vagy negyvenig a Szocializmus sugárútján meneteltem, tudja, a Kommunizmus felé, de elkezdtem szédülni ezekben a felhőkbe vivő utakon. Közben az ide-odalógiától kóvályog az egész Dunán- és Tiszántúlom. Korábban, ha egy kis tömjén ment a szemembe, vörös csillagokat láttam, most meg a Rákóczi-címer és a pártok, reformkörök karikáznak a szemem előtt. Tudja, az ötvenes években beépítettek egy sarlót is a fülembe az üllő és a kalapács közé. Akkor mindig tudtam, hogy mit hallok, mert megmagyarázta a doktor elvtárs. Most meg már nincs meg sem a kalapács, sem a sarló. Az egyiket az MDF, a másikat az SZDSZ vette el.

Aztán bős Nagymaros medencegyulladásom van, a tengizi időváltozást és homokvihart mindig megérzi az államkasszám. Sőt: a doktor úr szerint grósztatám is volt. Tudja, sokféle betegséget örököltem a nagytatámtól, akinek anno dacumál amputálták a Felvidékét, a Bácskáját és Erdélyét. Azóta én is allergiás vagyok, ha az ott élő rokonaimat szidják. Lehet, hogy ettől van áremelkedésem, és az utóbbi időben nagyon fáj az uránbányám. Jaj, és ez az állandó csuklás! Valahol valaki mindig emleget! Ráadásul hallucinációm is van. Például, amikor sötétben tapogatózom, azt hiszem tankok futkosnak a hátamon. Persze, mert a Brezsnyev-doktrína akad a kezembe!

Mióta emelték a húskészítmények árát, valahogy nem akar megindulni a gyomorsav-termelésem. A doktor úr próbareggelit javasol, az olcsóbb...

Különb... elmúltam már ezer éves, közben jól lefogytam, de ahhoz képest, hogy jobban is lehetnék, még túrhetően vagyok... Hát maga, szomszéd, hogy van?

– Tudja azt maga is: rosszul. A volt szocialista országokból mind hazaküldik a szovjet katonákat. Egyszerűen megszállnak bennünket az ideiglenesen külföldön tartózkodó turistáink. Itthon meg se lakás, se munkahely, se infrastruktúra, se mosópor. Hát mi csináljak ennyi emberrel?

– Ez az, szomszéd! Mi se tudunk velük mit kezdeni 45 évig! Mondja csak nekik a jó magyar közmondást: „Mindenütt jó, de legjobb otthon!”

A történelem olyan sajátos tudomány, amit mindig az adott társadalom politikájának szemüvegén ismerhetünk meg. Ha változik a társadalom, kapunk egy nap-szemüveget, amelyen keresztül már sokkal borúsabbak lehetnek az előző események.

Hogyan történt?

Semmi kétség: történelmünket az írástudók és az analfabéták évszázadokon át meghamisították. A reformkor szelemében válják hát világossá a hazánkban lefolyt események sora Árpádtól 1956-ig.

Valószínűsíthető, hogy Árpád fejedelem 895-96-ban csapataival megszállta a mai Kárpát-medencét, de harcra nem került sor, mert Szvatopluk dákoromán uralkodótól egy dáköért megvásárolta ezt a területet.

Hazánkat I. István király alapította a kereszténység és a nyugati kölcsönök felvételével. Testvérét, Koppányt, a presztalinizmus megtestesítőjét – a nyereg alatt puhított húsok árának csökkenése érdekében – felnégyeltette. Vármegye-rendszert alakított ki, amelynek területe a trianoni békeszerződés után kétharmaddal csökkent, de lényegében ma is vegetál. Az ország biztonságát gyeprüvönal biztosította. Ennek maradványait, a vasfüggönyt talán jövőre már teljesen lebontják.

István halála után pártviszály tört ki, a különböző platformokat Péter, Aba Sámuel, I. András, I. Béla és a pogány lázadók képviselték. 1222-ben napfényre került az aranybunda, amely a futball nemesi előjogokat védelmezi. Mivel IV. Béla különutas politikát folytatott, a Brezsnyev-doktrína működésbe lépett: tatárok nyújtottak nekünk testvéri segítséget.

Az akkori Conducator ellen 1437-ben erdélyi parasztfelkelés tört ki, de elbukott. Nem a Conducator, hanem a felkelés, mert ő csak sokkal később bukott le. Aztán több százezer török turista járta be Ázsiát és Európát. Jeles esemény volt a mohácsi találkozó (1526), amelyen a török válogatott tönkrevverte a mieinket. A visszavágón, 1686-ban, bajor és vallon vendégjátékosokkal sikerült győznünk a budavári stadionban. Mellesleg a török turizmus fejlődése nyomot hagyott hazánk infrastruktúrájában: borkóstolók, fürdők, háremek, mecsetek és hadifogolytáborok épültek.

A jakobinusok gondolatainak magvai nem hullottak a demokrácia talajára. 1848. március 15-én Petőfi és társai forradalmat csináltak, de a Parlamentbe nem akarták beengedni a petíciót vivő küldöttséget, és a tömeg közé lőttek. A népfelkelés szabadságharccá változott. A cár internacionalistáinak testvéri segít-

ségével a felkelési kísérlet elbukott. A lángelméjű költő Segesváron és Barguzinban halt meg.

1867-ben létrejött a megbékélés Ferenc József és a magyar ellenzék között. 1914. július 28-án Szarajevóban kínos malőr érte Ferenc Ferdinánd trónörökös, aki sietve elhunyt. Ekkor kezdték meg a kétszáz folytatásból álló Első világháború című film forgatását, és négy éven át forgatták a népeket a lövészárkokban. Közben a Magyar Tanácsköztársaságról is készült film, ennek kiemelkedő eseménye a román és a francia hadsereg vendégszereplése volt. Az ezt követő korszakot Horthy Miklós fehér lováról fehérterrornak nevezték, s akik mellette vagy ellene voltak, a későbbi értékelés során mindenképpen ellenforradalmároknak lettek elnevezve.

1938-ban és 1940-ben Nyugat- és Kelet-Németországtól ajándékba kaptunk Felvidéket, Kárpátalját, Bácskát. A magyar-szovjet barátságot csak később, Rákosi elvtárs és élcsapata hozta el nekünk.

Utána több ezer honpolgárt küldtek tanulmányútra Recskre, a Hortobágyra és Szibériába, cserébe több vagonnyi Sztálin-szobrot kaptunk. Az áru selejtes volt, ezért 1956-ban több ilyen szobrot ne kellett zúzni.

Íme a magyar történelem új megvilágításban. Akár rokonszenves, akár ellenszenves, mindenképpen más, mint az eddigi mécsvilágnál volt.

Nincs okunk azonban borúlátásra, kiváltképpen akkor, ha felhörpintünk a tokaji optimizmusból és az egri derűből egy-két pohárával. Hallgassunk csak bele dr. Zémán Brúnó történelem-tisztító előadásába!

Csak semmi pesszimizmus!

Emlékezzünk vissza, mily gyászos is volt történelmünk néhány évtizeddel ezelőtt. Az 56-os forradalmat követően haladó nézeteik miatt százakat végeztek ki, ezeket vetettek börtönbe, a párt a kormány nézetei miatt tízezreket kényszerítettek termelőszövetkezetekbe. Manapság nincs ilyen veszély. Bárki, bárhol, bármikor szabadon elmondhatja a véleményét a kormányról, a pártokról, a szocializmusról és a kis bögyös Mariskáról. Oda se figyelnek. Őszinte kritikájáért senki nem kerül börtönbe. Sőt, azoknak a tolvajoknak, rablóknak, betörőknek, sikkasztóknak egy része sem, akik anarchista módon törnek, zúznak, lopnak, csálnak és harapnak. A demokrácia szellemében egyes pártok tízezreket akarnak kikényszeríteni a téeszekből.

Régen 3,60 volt egy kiló kenyér, ma gyakran az ötszöröse. Ebből logikusan következik, hogy az életszínvonalunk is legalább öt mértékegységgel emelkedett. Sőt: ha valaki kevesebb drága kenyeret eszik – szerencsére sok ilyen öntudatos állampolgárunk van – , növeli az árubőséget, és megszabadul a súlyfölségtől. Ami az egyéb áremelést illeti, bizton állítható, hogy átmeneti jelenségről van szó. Valószínűleg nem tűnt még föl Önöknek, hogy minden termelő és árhatósági szerv igen optimista ezen a téren. Ez lényegében természetes, hiszen ez a feladatuk. Áruikon a „fogy. ár” felirat is ezt fejezi ki, tudniillik a jelenlegi ár valamikor majd fogyni, azaz csökkenni fog.

Igen sok a hajléktalan – írják az újságok, és bemutatja a tévé, hogyan rendezkedtek be az aluljárókban, a Déli pályaudvaron. Jelenlegi társadalmunk humanus ezekhez az emberekhez, hiszen lehetővé teszi, hogy közterületen, viszonylag védett környezetben hajtsák álomra a fejüket. Még három évvel ezelőtt is elképzelhetetlen volt, hogy közülük valaki rendőr nélkül találjon hajlékra.

Az alacsony bérek miatt nem érdemes panaszkodni, mert e világon minden relatív. Kenyában, Kubában és Algériában az egy főre jutó nemzeti jövedelem összehasonlíthatatlanul alacsonyabb. A kisebb bér takarékosagra ösztönöz, csökkenti a gyermektartási díj összegét, tehát jobban járnak a húsz- és negyven százalékos vasárnapi apukák. De az anyukák is: kevesebb időt kell a pénz elköltésére fordítani, így többet lehetnek együtt gyermekeikkel.

A veszteséget termelő vállalatoknak eddig csak kis hányadát számolták fel. Csak nyugalom! A régi országgyűlés több tízmilliárdos költségvetési hiányt tervezett be. Ezt mindenképpen teljesíteni kell!

Az adórendszer bevezetése teljesen jogos és igazságos volt. Ilyen rendszer volt a feudalizmusban, de az teljesen antihumánus, antiszociális volt. Nálunk ez a rendszer igazán demokratikusan működik: mindenki csak annyi adót fizet, amennyit bevall, amennyit muszáj és amennyit az APEH előírt. Ilyenformán mindenki beleszólhat az állam ügyeibe, bekiálthat annak kasszájába: „Hé, hol kuncog a dollár?” Bevezették, majd eltörölték a lakáskölcsönök adóját is. Nem tudom, hogy melyik állami vagy költségvetési szerv ötlete volt, de kitüntetést érdemelne, mert ilyet az egész világon csak mi, magyarok mertünk megcsinálni – utólag. A tanganyikai Bebe Zabu kéktavi miniszter nem véletlenül üdvözölte ezt a pozitív és humánus döntést. A mi példánkat követve visszamenőleg fel-emelik a kiszáradt Nyenyere-tó vízszintjét.

A legújabb hír szerint egymilliárd dollárt kapunk a Közös Piactól. És végezetül itt jön szerény javaslatom. Mivel hitelbe kapjuk, kérem, hogy az OTP ne hagyja ki ezt a ziccert: kötelezze az érintett kormányokat 50-50 százalékos hiteladó megfizetésére. Én úgy látom, hogy országunk és az OTP érdekei ezt így kívánják meg.

A magyar állítólag vicces nép. Már a húst is a ló nyerge alatt puhította, hogy megtréfálja a kukacokat. Ha egy kicsit elrugaszkodunk a hétköznapiaktól, lehunyjuk a szemünket csodálatos álmunk lesz.

Vicces ország

Azt álmodtam, hogy egy különös országban járok-kelek. Az emberek olvassák az újságokat, hallgatják a rádiót, nézik a tévét, és közben mosolyognak, kacagnak. Ezeknek az embereknek katarzis melengette a lelkét, és dalra fakadtak jókedvükben, amikor megtudták, hogy leállították a nagymarosi vízlépcső építkezését. Hogy mennyit dobtak ki az ablakon? Ezen is csak kacagott a nép, mert még így is jobb, ugyanis, ha folytatták volna, több veszett volna, mint Mohácsnál.

Az országossá duzzasztott, majd léggömbként leeresztett bundaügy csiklandozás nélkül is mindenkit nevetőgörcsre ingerelt. Komikus, hogy olyan nagy feneket kerítettek az egésznek; fél év alatt nem tudták körüljárni. A kormány – a régi – megígérte, hogy a magyar forintot nem értékeli le. Aztán az emberek a hasukat fogták, mert görcsbe rándult a nevetéstől, amikor jó viccet csináltak: egyszer ígérték, hogy nem, s aztán háromszor értékelték le. Régebben azt is ígérték, hogy a benzin árának emeléséből az úthálózat korszerűsítésére létrehoznak egy alapot, aztán mégis alapos gödrök nőttek az utakon. Hihihi! Most meg állítólag a drágább benzin nem kormoz annyira. Tiszta kabaré! Ezen álombéli ország nagyon sok honpolgárának alternatív szervezete van, vagyis hónap végén szabadon választhat, mit fogyaszt tulajdonosa maradék százasából.

Láttam az utcán olyan embereket, akiknek az oktatás és a kultúra maradványulven való kipányvázása vihorászásra adott okot, de a többiek fékeztek magukat, mert ez az álombéli ország minden reformba féket is beépített.

Burleszkfilmbe kívánczoló helyzet, amint az eddig magas lóra ültetett és körüludvarolt vezetőket lefújta az átalakulás szele, amikor kiderült, hogy oly gyakran látogattak el Panamába.

Tetszett nekem ez a vicces ország, ezért álmomban megszereztem az ottani állampolgárságot. Nagyon jól szórakoztam, amikor kiderült, hogy korábban ésszerűtlenül gazdálkodó kormányzatok hibájából felgyülemlett adósságot az én személyi jövedelemadómból törlesztik. Ha már az én üres zsebemben kutatnak, nagyon meg lehetnek szorulva! Kacajt kacajra halmoztam. Képzeljék, a rosszul gazdálkodó, veszteséges vállalatok Állam bácsi fejőstehenétől kapták az elixírt, a jól gazdálkodók tejmirigyeire pedig rákapcsolták az adófejőgépet! Örömkönynyeket hullajtottam, amikor a tévében az áremelések okát magyarázták. Sistergéssel tört elő belőlem a nevetés, hogy még mindig tudnak újabbnál újabb, átlátszóbbnál átlátszóbb indokokat kitalálni. Az ilyen riportalanyokat biztosan minden hájjal; kenik, és külön humoralista iskolába járatják, hogy ilyen szintet elérjenek.

Egyedül az nem tetszett, hogy túl korán ébredtem, s már az első pillanatokban eszembe jutott, milyen sok gonddal küszködik a mi kis országunk, szerény személyiségemet is beleszámítva. És ez már egyáltalán nem volt vicces.

Mindenképpen csodálatra méltó, hogy hazánk

A mágusok országa

Évtizedek óta nagy sikerrel szerepelnek a porondon. Csak figyelni kellett volna, kedves közönség! Csak mindig a kezét, az aláírását és a pozícióját! Igen, most már Ön is emlékszik: ezeknek a bűvészeknek egy-két milliárd eltüntetése meg se kottyant, láthatatlanná tették a nyugati kölcsönöket, aztán illuzionista módjára elhitették velünk, hogy, nini, itt és itt milliárdok gyárrá vagy vadászparadicsommá változtak át.

Most már láthatják, hogy abszolút talentummal és védettséggel megáldott művészekről van szó. Hiába figyeljük árgus szemekkel e mágusok kezét! A névét figyeljük tehát, az többet mond. Nem csaltak ők – hogy lehet ilyet feltételezni egy mágusról! –, viszont az egész országból cirkuszt csináltak. A szőrén-szálán eltűnt milliárdok, abrakadabra, megjelentek Nagymarosnál, Tengizben, Líbiában, Nicaraguában vagy az eocén programban.

Ők ugyanis ezt is elhitetik a kedves közönséggel, de lehet, hogy ez is csak illúzió, mert egy illuzionista igazán nagy mágus.

Humorérzék

Kólia Mélán gondolt egyet, és útját megszakítva, benyitott a kerületi rendőrkapitányság épületének kapuján. Az ügyeletes a rablással foglalkozó ügyosztályra irányította.

– Jó napot kívánok! – mondta Kólia Mélán.

– Erőt, egészséget! – válaszolta az asztal mögött ülő őrmester.

– Kérem, én Kólia Mélán vagyok, vállalkozó... Szeretném bejelenteni, hogy elrabolták a... humorérzékemet...

– Ismeretlen tettes ellen tesz feljelentést?

– Tulajdonképpen nem. Név szerint meg tudom nevezni; balról az SZTK-hozzájárulás húzta ki a humorérzékemet, jobbról meg a vállalkozói adó, de a lábamban még most is húz a csúz.

– Hát ez pech!

– Igen, az a pech is ott volt.

– Megsérült?

– Zúg a fejem, lyukas a zsebem, ma holnap a padlóra esem. Egy éven túl gyógyulok.

– Sajnálom. És hogy nézett ki?

– Micsoda?

– A humorérzéke.

– Hát olyan nemzetiszínű, helyenként szaftos, örökké mosolygós, gyakran nevetős és mindig röhejes. Az utóbbi néhány évben az áremelések nagyon betartottak neki, a sebhelyeit adóbevallással takargatta. Olyan jókat derült saját magán, néha még jósolt is az aranyos.

– Na, szóval, akkor feljelentést tesz?

– Igen... Bár nem tudom, hogy az ilyen ügy mennyiben tartozik a rendőrségre. És egyáltalán sikerül-e megtalálni az elkövetőt?

– Kérem, mi mindent megteszünk, ami tőlünk telik. Mindjárt felhívom a főnökömet... Halló! Halló!... Már megint nincs vonal. Délelőtt egy órát kellett várnom...

– Elnézést, talán próbálja meg CB-n.

– Uram, hol él maga? Összesen 10 CB-nk van, ebből öt javíthatatlan, a többibe telep kellene. Egyszerűen nincs rá keretünk.

Kólia Mélán ekkor hangos kacajra fakadt. Úgy csengett a nevetése, mint öt évvel ezelőtt, amikor hivatalosan elismerték, hogy infláció van Magyarországon. Ő ugyanis feketén ezt már régen tudta.

– Már megbocsásson, min nevet?

– Elnézést, őrmester bajtárs..., de akkor jobb lesz, ha a saját rablóikat keresik. Egyébként megtaláltam a humorérzékeimet.

Vannak egészen komoly és aggasztó dolgok! Ugyanis megcáfolhatatlan bizonyítékaim vannak arra vonatkozóan, hogy még most is fertőz egy népbetegség.

Az elhaverosodás

Ez a kór legtöbbször a vezető beosztásúak meghitt, baráti és (al)koholtan, testvéri-rokoni kapcsolatában jelentkezik.

Mindenféle érintkezés által terjed: tanácsi, ügyviteli, vállalati, kereskedelmi, szövetkezeti, kiskirályi, maszek és így tovább.

Az orvostudomány egyelőre tehetetlen e falánk vírussal szemben, ezért újabban jogtudósok próbálják meg kioperálni a társadalom szervezetébe is beépült szövevényes betegség rákfénéjét.

A fertőzés diagnosztizálása nehézkesen halad, mert a burjánzó sejtek kapcsolatai az egyszerű emberek számára áttekinthetetlen rendszert alkotnak. Például az elhaverosodás szorosan összefügg az időjárással, amennyiben mindkettő lehet felhőtlen, kellemes, sőt forró.

Az elegyengetés és az elgereblyezés módszerével már a növénytermesztést, illetve a zöldség- és gyömolcskereskedelmet is hatalmába kerítette.

Az eltussolás, elsekélyesedés, elhalászás víz- és halgazdasági kapcsolatokra utal, míg az elbundázás azt bizonyítja, hogy elhaverosodás ellen a sportban sincs kivétel.

Elhaverosodás ellen sokáig szedték nálunk is a glasznoszty és a pereszt-rojka nevű gyógyszert. De határainkon belül, sajnos, gyakran volt speciális mellékhatásuk: túl nagyot kellett hozzá nyelni, általában nehezebben emésztettük meg, majd enyhe rosszullét után jött a felfelé bukás, vagy a nyugdíjazás, esetleg ejtőernyő. Lehet, hogy valaki hamisítja ezeket a pirulákat? De itt van már a rendszerváltás! Állítólag elhaverosodás ellen ez a legjobb gyógyszer.

Lehet, hogy a Magyar Helyesírás Szabályainak összeállítói új írásjelet vezetnek be. Nem hallották?

Óhajtójel

Régen mindennek pontot tettek a végére. Kijelentették. Pont. Amit kiszivárogtattak, azt a sorok közé írták. Pont.

Később zárójelbe tették. Aztán egy-két kérdőjeles mondat is elhangzott, legfeljebb nem jött rá válasz. Pont.

Újabban mindenki felkiáltójelet használ, kampós kérdőjelekkel tarkítja a mondanivalóját.

A csendes és hallgatólag többség pedig már felavatta új írásjelét, az óhajtójelet. Úgy írják, mint a felkiáltójelet, csak mindig kiejtik: a mondat végén sóhajtanak egyet és úgy óhajtanak... Hajaj!

De azért nem minden kívánságunk után írhatunk óhajtójelet. A kérdőjel gyakran kötelező. Például:

Itt van a kutya elásva?

Van Debrecennek egy neuralgikus pontja, amelyről már igen sok híresztelést hallottam. Sokan úgy vélik, hogy ott van elrejtve az 1982-es életszínvonalunk, s ha az újból felszínre kerülne, beláthatatlan gazdasági következményeket vonna maga után. Mások szerint Tóth János bácsi következő nyugdíjemelését őrzi itt a Magyar Nemzeti Bank, de az is lehet, hogy az előre eltervezhetetlen ár-emelés és bérbefagyasztás mértékegységét rejtették el itt. Van olyan vélemény, hogy egy földalatti párt vette birtokába, sőt előfordulhat, hogy gombatermesztésre adták bérbe.

Kuksi Gedeon barátom tudni véli, hogy néhány betonban boldogult légyen kívül nincs ott semmi, legfeljebb vagy kétszáz tonna homok. E neuralgikus pontról menekült Vakond Vince (aki nem a barátom) azt mondja: "Jóízű túrások vannak ott, szeretünk mi ott lakni, csak kár, hogy olyan nagy a zaj."

Az Isten sem ismeri ki magát. Ezt én mondom. Fantasztikusabbnál fantasztikusabb hírek keringenek: itt van a kutya elásva; expártunk ideológiája lakozik ott; továbbképző központot létesítettek benne vécésnénik részére; oda gyűjtik a meztelen igazságot; ott gyakorolja az OTP a kamatlábemelést.

Tízezrek oldalát fúrta már ki a kíváncsiság. (Vajon a sajtó miért hallgatott erről a járványos megbetegedésről?)

Nos, most már elárulom, hogy ez a neuralgikus pont a Kossuth tér bal és jobb sarkát hajdan összekötő aluljáró, amely a nemlétezés állapotában leledzik.

Szeretném megkérni az illetékeseket, hogy e rémhíráradat megállítása érdekében e neuralgikus ponton szíveskedjenek a megfelelő operációt végrehajtani. Kérem, bontsák már ki ezt az egykor oly népszerű aluljárót, hadd nézhessük meg, mi zümmög benne. Az nem lehet, hogy ott, alul a demokrácia ad ilyen hangot, mert az már régen kinn van az aluljáróból.

Csak az illetékesek akadályozhatják meg, hogy a másik oldalunkat is kifúrja a kíváncsiság.

Garantálom, hogy a szükséges művelet elvégzése után naponta tízezrek győződnenek meg a rémhírek valótlanágáról, igaz, közlekednenek is az aluljáróban a gyalogosok, de ezt a kis malört, kérem, nézzék el nekik.

Nem tudom, hány zenész közlekedne ezen az aluljárón naponta. De biztosan lenne köztük néhány száz, ugyanis zenepedagógiánk világhírű. Nem véletlenül szokták egymástól kérdezni:

Szintén zenész?

Uraim! Rendkívül nehéz helyzetbe hoznak most engem, a szimfonikus zenekar karnagyát. Pont most ereszem szélnek a zenekar tagjait?! És egyáltalán, miért? Itt van például, Jenci. Nagyon klassz srác, nem iszik, nem dohányzik, kerüli a nőket; mindig kölcsönadja a kéglijét. A légynek sem árt, a fűre sem lépne rá! Az igaz, amikor énekel, mintha üveggel csiklandoznának, de ezért nem ő a hibás, hanem az akusztika. Megtartom! Az orgonistánk egyre több időt tölt otthon a nála húsz évvel ifjabb bombázó nejével, de ez teljesen érthető, mert hasonló esetben, uraim, mi sem lennénk a leszerelés hívei, ugye. Itt nálunk, egyre kevesebbet orgonái, talán áttér a köcsögdudára. De én jól ismerem őt, ha meg szállja az ihlet, legalább olyan toplistás számot szerez, mint az a másik, volt: "ABC-ben terem a reform bugyi, Belenézni hagysz engem, ugyi?" A gitárosunk igazán oltári klassz srác, még akkor is, amikor iszik. De most éppen elvonókúrán van, hát éppen most tegyem ki? Különbözik még valamilyen politikai színezte lenne, hogy én a demokrácia ellen vagyok, mert ő meg belépett a MILESZ-be... Aztán itt van a nagybölgösünk – három gyermek szerető édesapja. A negyediket várja – haza Kanadából. Régóta... Szóval vár, vár és csapnivaló a ritmusérzéke. De jó nekünk másodhegedűsnek is, nem kell, hogy szólózzon. Ja, és éppen most pártot alapít... Igen. Mondják, hogy nem tetszik a dobosunk lábmunkája. Nagyokat rúg a dobba, s mivel nem jelenti be előre, mindenkit váratlanul ér. De kérem, védett korban van. Hadd kalapálja még le azt a két évet a nyugdíjig.

A zenekar lelke a basszuskulcsos játszó szeretett barátunk, Uborka Menő. A menüjéről sohasem hiányzik a bé-durr, a fix-moll és a szó-lá-s szabadság. Igazi demokrata. A violinkulcsot is remekül kezeli: az első segédvonalnál feljebb még sohasem dugta ki a kottafejét.

Nos, ugye Önök is megértik, hogy várjunk még egy kicsit.

Hallották már a zenekarunkat? Nem?! Kérem, most Önöknek fogunk játszani. (Hé, Pistikém, hányszor mondjam, hogy a nagybölgőt a másik végéről kell fűjni!)

Csendes forradalom

zajlik széles e hazában, végre emberhez méltóan – fegyver nélkül. Pontosabban a toll, az írógép, a sajtó, a rádió, a tévé, valamint a nagy száj a fegyver. Sercegne a tollak, kopognak az írógépek, hangzatosak a főcímek, bömböl a rádió, a tévé, és ordítanak a szájak is. Szájtépős, tépőzáras demokrácia van; a tépőzarat gyakran felszakítják... és a régi sebeket is. Nem is olyan csendes ez a forradalom!

- - -

A csendes forradalom csendes hőse, a kisnyugdíjas, odament a kukához, felnyitotta, és váratlanul kijött belőle a szellem.

– Mit kívánsz, éhes gazdám? Három kívánságodat teljesítem...

A kisnyugdíjas imígyen szólt:

– Amíg ellenforradalomnak neveztük azt, ami most már forradalom, addig több kenyér, visszaváltandó üveg és újságpapír volt a kukában. Most, hogy a csendes forradalom folytatódik, egyre kevesebb a kenyér, az üveg és az újságpapír. Több és nagyobb kukát, gazdagabb szemetet és ötezer forint nyugdíjemelést kérek...

- - -

Szúnyog Balázs szívókája találkozott Ember Boldizsár orrsövényével. Az előbbi eltűrte, hogy az utóbbi kékvérű lett, az utóbbi nem bántotta az előbbit, mert a demokrácia, az erőszakmentesség híve. És egyébként sem akarta magát orrba verni.

Csendes forradalmát vívja Libatop Lajos butikos és árfelhajtó, Tegnap felhajtott ötven darab indigókék proletár-koptatott farmeröltönyt és négy féldecit. Ez utóbbi árát minden darabhoz hozzáadja szép csendesen.

- - -

A sütőben odaégett a múlt, a lábasban lekozma a marxista közgazdaságtan, a fazékban agyonfőtt a dialmat. De csendesen forr... a leves a reformkonyhán, és épül az új rendszer új konyhája...

Bizalmatlansági indítvány

Alulírott X.Y., a tiltakozásnak sajátos és eddig gyakorlatban szokatlan formáját választva, bizalmatlansági indítványt nyújtok be önmagam ellen. Elöljáróban, indoklásképpen annyit említenék, hogy előre megfontolt szándékkal, hosszabb ideig folyamatosan elhallgattam azokat a társadalmi és politikai hibákat, amelyeket egyértelműen jelezni kellett volna.

1948-ban, mielőtt a Magyar Kommunista Párt és a Szociáldemokrata Párt egyesült, figyelmeztetnem kellett volna a SZOP vezetőit, hogy számukra ez a fúzió végzetes lesz. Az 1949-es alkotmány megjelenésekor nem szóltam Rákosi elvtársnak, hogy jobb lenne rögtön újat írni. Igaz, Rákosi elvtárs talán nem hallgatott volna rám, mert akkor mindössze négy esztendő voltam, de lehet, hogy elfogadta volna nyomós indokaimat, mert ő nagyon szerette a gyerekeket. Az újságok címlapján gyakran lehetett fiatalok körében látni. Tehát e jogos kritikát mégis el kellett volna mondanom.

Azt is mélységesen elítélem, hogy amikor kérdezték az apám nevét, egyszer azt mondtam: "Az én apám Sztálin és Rákosi elvtárs." Igaz, hogy ezért akkor az igazi apámtól megkaptam a büntetésemet. Rendkívül sajnálom, hogy Rákosi elvtárs elleni bírálatom hároméves koromban mindössze egyetlen mondatra korlátozódott. Amikor a Szabad Népben megláttam a képét, így kiáltottam fel: "Ennek a bácsinak meg ellopták a haját!" Ez azonban kevésnek bizonyult ahhoz, hogy politikáját megváltoztassa. Megvédhettem volna Nagy Imrét! Elegendő lett volna valamelyik mai sajtóterméket a nép vezérének a kezébe adni! Rákosi elvtárs ugyanis nagyon respektálta az utókort, hiszen 1956 után több mint tíz évig Moszkvából, az "utókorból" figyelte, hogy mit ír róla a magyar sajtó.

1956 novemberében nem léptem fel erélyesen a tankönyvek égetése ellen. Pedig már akkor kellett volna tudnom, hogy forradalmár vagy ellenforradalmár módjára cselekszem-e.

1968-ban lelkesedtem az új mechanizmusért, később azonban fokozatos lefélékezésének passzív szemlélője voltam. Ismét néma maradtam.

"Az 1970-es évek első felében begyűrűző olajválság a szocialista gazdaságra is kiterjed! Ne titkoljuk el a problémákat!" Ez a képzeletbeli kiáltás az akkori országgyűléshez szólt volna, de néma nyuszinak anyja sem érti a makogását. A mai sajtó tükrében nyilván a képviselők és a miniszterek is hittek volna nekem. Ezekben a cikkekben ugyanis az áll, hogy annak idején őket senki sem figyelmeztette a komoly veszélyre.

Mindent összevetve: bizalmatlan vagyok, és önmagam elleni indítványomat fenntartom (mea culpa, mea maxima culpa!). Így nem tudok tovább élni. A nevemet X.Y.-ról N. N.-re változtatom, hogy a továbbiakban szembe tudjak nézni önmagammal.

Előbb azonban szembe kell néznem Molnár Jóska múltjával is, aki majdnem ellenálló lett. Már akkor, Rákosi idején. Én pedig valahol az iskolaudvaron rúgtam a rongylabdát.

Feketeleves

Karcsi bácsi a fülénél fogva húzta be Jóska az osztályba:

– Hű de nagyon okosnak tartod magad, pedig butább vagy, mint az Orczy báró számára! Ha tényleg olyan okos vagy, térdepelj le oda a kukoricára, ott még jobban megjön az eszed...

Az egyre sötétedő osztályban még ki lehetett venni a táblára írt dátumot: 1952. okt. 4. Néhány mondattöredék is rajta maradt: "... a magyar nép nagy vezére és szeretett tanítója..." "Igazi kommunista vál..." "Dicsőségesen száll szembe..., előre visz bennünket..."

Karcsi bácsi a falu iskolájának öt tanítója közül a legszigorúbb volt. Nála a legkisebb mocorgásért fülhúzás járt, a tisztasági vizitre kitett körmökre a legváratlanabb pillanatban csapott le az orgonavesszőből készült pálcájával, s akit a krétája eltalált, annak napokig megmaradt az arcán a vörös-kékes folt.

Molnár Jóska legjobb pajtásával, Tóth Lajcsival ült a harmadik padban. Ennek az volt a jó oldala, hogy Lajcsi mindig megosztotta vele az uzsonnáját, ő pedig cserébe segített leírni a leckéjét. A szünetben együtt játszottak, s olyankor csatlakozott hozzájuk a dagadt, bivalyerős Vízi Béla is, aki biztos védelmet nyújtott a rohangálók, lökdösődők, csúfolódók ellen. Néha ő is kapott Lajcsi zsíros kenyeréből, szalonnájából, amit szülei egyre nagyobb mennyiségben és méretben dugdostak a táskájába, mert örültek, hogy fiuknak megjött az étvágya. Jóska és Béla még most, az október eleji melegben is mezítláb járt; megszokták, s legalább nem kopott a cipő. Kopott viszont a mosószappan, amikor este legalább fél órát kellett súrolni a lábukat, hogy eltüntessék a tanterem frissen olajozott padlójának nyomait.

Az egész tízpercben történt, amikor Lajcsival és Bélával leültek a nagy gesztenyefa alá beszélgetni.

– Apám el akarja adni a házunkat – közölte Jóska minden átmenet nélkül.

– Azt, amelyikben laktok? – Lajcsi olyan hitetlenül kérdezte, mintha valaki biciklivel akarna elmenni a Holdra.

– Azt hát.

– Az nem is apádé, hanem az államé.

– Az apám, az anyám meg a testvérem lakik benne, meg én is. Hát már csak a mienk! Nem? Azt engedek be, akit akarok.

– De mégis az államé, csak *tik* laktok benne. Minden az államé...

– Hát az iskoláskönyvem? Az már csak nem az államé? – kapcsolódott a párbeszédbe Béla. – Én vettem Piroska nénitől négy forintért. Hát azt nem adom vissza! Azt én megvettem!

– De az állam csinálta azt is! - vágott vissza Lajcsi.
– “Állam? Állam?!” Mi az, vagy ki az az állam?
– Hát az viszi el a beadásba a tyúkot, a tojást, meg a disznónak a zsírlát. Rákosi apánknak viszik, azt is tudom. – Lajcsi nagyon okosnak akart mutatkozni.

– Van annak elég, te! Nem kell annak a mienk. – Jóska a még okosabbakra jellemző kézlegyintéssel adott nyomatékot állításának. Hiába, mert Lajcsi készen találta a bizonyítékokat.

– *Nem-e?* Hát nem azt tanultuk *máma* is, hogy amit falun beadunk, azt viszik a városba, mert ott nincsen búza meg tyúk, ők meg adnak érte cserébe... tudod mit?... ekevasat, kaszát, sarlót, kalapácsot... És Rákosi elvtárs is a városban lakik ám...!

Jóskának nem tetszett, hogy ilyen könnyen megcáfolják. Ez igaz ugyan, de valami mégsem világos. A múlt télen nagyon furcsa disznóvágás volt náluk: a pincében szúrták le a malacot, aztán nem szalmával perzselték, mint máskor, hanem forró vízzel locsolták, és lekaparták róla a szőrt. "Kisfiam – mondta az apja –, erről egy kukkot se, mert akkor elviszik, és nem lesz mit enni. Érted?" Persze, hogy nem értette. Csak annak örült, amikor a másik disznót az ől előtti kövön szúrták le, szalmával perzselték, ő pedig kis tüzeket rakhatott. De ebből a disznóból miért kellett olyan sok húst meg zsírt beadni?

Nem vette tudomásul a vereséget, inkább másról kezdett beszélni.

– Hát azt tudjátok-e, hány lába van egy disznónak?

– Bolond vagy te. Mért kérdezel ilyet? Hát négy.

– Az apámtól is ezt kérdezték, ő is mondta, hogy négy. Aszongya a bácsi, akkor menjünk a *kamarába*, nézzük meg, hogy kendéknél ez hogy van. Mert egy disznóra kértek vágási engedélyt, de hátha szaporodott azóta a sonka.

– És szaporodott?

– Először csak négy sonkát látott..., de aztán még talált kettőt... fene a belibe!

Karcsi bácsi, aki hallótávolságon belül volt, ekkor csapott le Jóskára, mint vércse a kiscsirkére.

Most ott térdepel a tábla előtt a kukoricán és sajog a térde. Mi rosszat mondott? Azt, hogy "fene a belibe!"? Egy úttörőnek biztosan nem szabad ilyen csúnyát mondani. A nyakkendőjét mindig hordja. Azt, amelyiket a munkások vörös zászlajából hasították ki. A népboltban csak sokára tudták megvenni, mert akkor még nem hasítottak eleget a munkások vörös zászlajából, vagy az is lehet, hogy nem volt elég zászló. Ha az édesanyja a lavórban kimosta, vörös lett tőle a víz, mert a nyakkendője tényleg a munkások véres harci zászlajából való, ahogyan tanulták.

Váratlanul megjelent Karcsi bácsi.

– Na, te híres! Megjött már az eszed, az a jobbik?

– Tanító bácsi, én igazán nem csináltam rosszat. Én azt nem mondtam el, hogy... hogy apámék tavaly a pincében vágták le az egyik disznót.

A káder-kormányok alatt mi voltunk a szocializmus legvidámabb barakkja. Mindig üléseztünk, mindent megbeszéltünk, átbeszéltünk, bebeszéltünk, minden rosszról lebeszéltük az embereket. Értekeztünk, konferenciáztunk... Kukkantsunk csak vissza... úgy hátulnézetből!

Kukkantás hátulnézetből

Konzultáció

- Én csak azt akarom megkérdezni, hogy szabad-e majd őszintén kérdezni az előadótól?
- János, hallott már maga is a demokráciáról. Itt most mindent kérdezhet.
- Akkor azt tessék nekem őszintén megmondani, hogy mit szabad majd kérdezniem.

Konferencia

- Tisztelt Kollegák! A rendező bizottság nevében meleg szeretettel köszöntöm valamennyi résztvevőnket a *Szimpoziumok a virágegyletek szolgálatában* című konferenciánkon, amelyen 30 nagyelőadás, 19 kiselőadás, 43 referátum és 101 pohárköszöntő hangzik majd el. Ez 25 százalékkal több, mint a múlt heti konferenciánkon volt. Erről az öröndetes fejlődésről egyébként a jövő héten újabb konferenciát tartunk.

Megbeszélés

- Te mint szakszervezeti főbizalmi, mit szólnál hozzá, ha Kiss Jánost idehoznám az osztályunkra?
- Kiss Jánost én nagyon jól ismerem. Öt évig együtt dolgoztam vele. Szerintem helytelen...
- Valóban így van. Már egy hete állás nélkül van: hely-telen.

Értekezlet

- A mai értekezletünket azért hívtuk össze, hogy eldöntsük, hogyan lehetne csökkenteni az értekezletek számát.
- Tekintettel arra, hogy ma már ez a harmadik értekezlet, javaslom, hogy legközelebb mindet vonjuk össze, így a szüneteket megspóroljuk, és hamarabb mehetek a következő értekezletre.
- Én pedig azt javaslom, hogy ezután ne tartsunk több értekezletet. Tartunk röpgyűlést, ülést, összejövetelt, találkozót, megbeszélést, tanácskozást, konzultációt, eligazítást stb. így az értekezletek számát akár nullára is csökkenthetjük.

Fegyelmi tárgyalás

– Azért jöttünk össze, hogy megbeszéljük az üzemrészünkben tapasztalt súlyos mulasztást. Amint tudjátok, Tóth Sándor tanulót foglalkozás közben elkövetett gondatlan munkavégzésért kell felelősségre vonnunk. Egyszóval tűrhetetlenül viselkedett! Még reggel elküldtük őt 23 megrendeléssel, de csak most, tizenkettő után jött vissza. Ezért azt javaslom, hogy két hétig ő takarítsa a műhelyt. Majd megtanulja, hogy idejében kell hozni a sört!

Arra a kérdésre keressünk választ, hogy mi a kommunizmus.

Merre csörög a dió?

Nagyotmondó versenyre gyűltek össze a köröndpusztai szarkák. Miután megállapították, merre csörög a dió és a szarka, kezdetét vette a vetélkedő.

- Én amondó vagyok, hogy van kommunizmus reform nélkül.
- Szerintem a kommunizmus egy gyermekbetegség.
- Én meg aszondom, hogy a kommunizmusban jól élnek a szarkák.
- Aki azt állítja, hogy a kommunizmusban jól élnek a szarkák, azt meg kell tapsolni.

- Dióból nem lesz szarka – mondta legutolsóként a legöregebb szarka.

Ezzel megnyerte a versenyt, mert a közelmúltban még ő volt a legnagyobb és a legkeményebb dió.

Egyébként ez komolytalan verseny volt, mert nem az a lényeg, hogy ki merre csörög, kinek a blúzán vagy zakóján milyen párt jelvénye fityeg, és kinél hogy ityeg a fityeg. Mindenki tudja:

Nem a jelvény teszi az embert

Jelent-e az valamit, hogy az embernek milyen a külseje? Nem. Semmit. A legfontosabb az, amit a fejében hord. Számít az valamit, hogy milyen alakú az arcod, az orrod, tyúk vagy birka szemeid vannak? Csekélység. A leglényegesebb az, ami a fejedet belülről kitömi, aztán a nézeteid, az intelligenciád. Csak ez számít. Persze, ha ezekhez még szép külső is párosul, úgy még jobb. Akkor már csak pénzt kell szerezni. De jelent valamit egyáltalán a pénz? Nem, semmit. Akkor, amikor okos vagy, s ráadásul még a külsőd is sokkal jobb az átlagosnál... Persze, a pénz is jó, ha van... De ez aztán minden. Ehhez már csak az kell, hogy a férj és a feleség boldog házasságban éljen. Ha okos vagy, remek külsővel áldott meg az ég, és a szerelem jelen van a házában, akkor már csak a karrier és a családi boldogság hiányzik. Hiányzik? Nem, nem fontos, de jó, ha van... Ha okos is vagy, az alakod is jó, pénzed is van, a karriered és a családi boldogságod megbízható alapokon nyugszik, akkor az a fontos, hogy egészséges is légy. A többi már igazán nem számít, mert nem a jelvény teszi az embert. A minisztert sem.

Előre elnézést kérek az új kormányunk tagjaitól, amit most mondok, az őket nem érinti. Csak egy rémálmodomat mesélem el.

A szavazás és eredménye

Azt álmodtam, hogy nyilvánosan szavazhattunk a miniszterjelöltekre a tévé előtt. Három mondatos programbeszédük után lehetett voksolni. Aki igent mondott, harminc másodpercre kikapcsolta a készüléket; aki nemlegesen szavazott, ugyanennyi időre átkapcsolt a Super Channel programjára; aki tartózkodott, tovább nézhette a választási procedúrát.

Első helyen került be a kormányba független honvédelmi miniszterként Toldi Miklós, aki a feltett kérdésre: "Hé, paraszt! Melyik út vezet itt Moszkvába?", egy vendégdallal mutatta meg az utat. Aztán bátyjának a víkend-telkén a nádasban egy nőtény és egy hímfarkast úgy pusztított el, hogy egymáshoz verte őket. Ezzel bizonyította: olyan társadalmat akar, amelyikben senki nem lesz senki farkasa.

Juhász Gyula festőnk a Magyartáj magyar ecsettel című műve igen nagy hatást gyakorolt a nézőkre. Aki sivár múltunkat és jelenünket ilyen élénk színekkel tudja ábrázolni, az nyilván jövőnk épületéhez is tud festeni egy-két téglát. Ő lett a külügyminiszterünk. A Szabad Szabók Szakszervezetének jelöltje, Hunyadi Mátyás álruhában biztosította népünket arról, hogy szoros kapcsolatot tart majd velük, ugyanakkor megengedte, hogy a nevét mondákba foglalhassák.

Dobó István az új húsipari miniszter! Miután legyőzte a balkáni ár-áradatot, megőrizte az egri nők ("husik") és kolbászok árfolyamát, csak rá szavazhattunk. A Rákóczi téri kurucok hallatlan nyomására megjelent a képernyőn a Rodostóban élő, külföldre szakadt hazánkfia, II. Rákóczi Ferenc, és azt ígérte, hogy sok bundát importál. A labancoknak szabad be- és kivonulást biztosít majd annak fejében, hogy Bécsben vámmentes, olcsó műszaki boltokat nyitnak. Természetesen ő kapta meg a külkereskedelmi posztot.

Kinizsi Pál úgy akart népszerűsége szert tenni, hogy malomkövére ötven százalékos áremelést rakott, s e tálcáról kínálta meg a nézőket friss hússokkal. Ez nagyon rossz fogás volt. Ugyancsak vesztes lett Pató Pál úr előnemesjogi köztársasági elnökjelölt, bár őszinteségét ("Ejh, ráérünk arra még!") a szavazók nagy százaléka díjazta.

A Csokonai-párt jelöltje, Karnyóné, három felvonásos énekes bohózatot ígért az országnak, ha megválasztják belkereskedelmi miniszternek. Mindenki rá adta a voksát, gondolván, eddig olyan tragikus volt a belkereskedelmi helyzetünk...

Nem kapott elegendő szavazatot Lúdas Matyi, mert az ellenzéki Döbrögivel szemben fizikai erőszakhoz folyamodott. Dőzsölő, pazarló életvitelük miatt kimaradtak a volt MSZMP jelöltjei: egy magyar nábob, illetve a Nosztty fiú, akinek volt egy emlékezetes esete Tóth Marival. Rózsa Sándor is kihullott a rostán, mivel nem nyerte el a nézők szimpátiáját; folyton összevonta a szemöldökét, és a lova helyett a népet ugratta. Elképesztő, hogy egyesek minden önkritika nélkül jelöltették magukat! Például, Remenyik Zsigmond, akiről mindenki tudja, hogy a Blöse úrék mindenkinek tartoznak című komédia szerzője. Idegen állampolgárok pedig eleve nem pályázhattak, így visszalépett Rettegett Iván, Hamlet dán királyfi, Don Quijote és Sztálin. A francia származású Károly Róbert viszont megkapta a magyar állampolgárságot, tehát indulhatott riválisával, Deák Ferenccel együtt. Az előző új, értékálló magyar forint veretését tervezni, az utóbbi dualizmust akar Ausztriával. Sajnos, mindkét jelölt veszített, mert a nézők ekkor kapcsoltak át a Super programra (ez nem szavazatot jelentett!), ugyanis pont ekkor énekelte el programdalát a híres Nem Vagyok Én Apáca exénekes és nemlélet-kutakodó. A pénzügyi tálca élére végül Albert Flórián került aranylábai miatt, s mert annak idején forintos labdáiról volt híres.

Pénztárca nélküli miniszterként bekerült a kormányba még Csóró Boldizsár, aki a munkanélküliek segélyezését, a szociális háló kifizetését, a nyugdíjak emelését, a bérek felszabadítását és a nyugati kölcsönök törlesztését vállalta magára.

- Mivel ebben az új kormányban mindenkinek határozott, egyértelmű és optimista programja van, bízunk benne! - mondta végezetül Hit Elek bizodalmi miniszter. És tudjuk, hogy az ő szavának hitele van.

A régi világ bűneit nehéz helyrehozni. Az viszont segítene e nagy munkában, ha minden pozícióba valóban a megfelelő ember kerülne – akár képesítéssel, akár

Képesítés nélkül

– Na, hogy aludtunk, hogy aludtunk? - kérdezte a tanársegéd úr Seprőczy bácsit a mellettem fekvő ágyon. - Azt mondja Marika nővér, hogy jól tetszett aludni, mert az éjjel háromszor is megnézte Seprőczy bácsit.

– Hát valaki volt itt az éjjel, az biztos, kitakart meg betakart, de hogy mit akart, azt nem tudom.

A hasmenéséről híres, kamaszosan fiatal, de nagy élettapasztalatú Béni is megszólalt:

– A cukrosok mindig olyan édesen alszanak. Nekem volt egyszer egy macskám, a fene egye meg, mindig csak cukorral itta meg a tejet, aztán meg rászokott a csokoládéra. Úgy aludt a sutban, olyan aranyos pofikája volt, hogy, komolyan mondom, a Mona Lisa hozzá képest csipás macska volt.

– Csendet kérek! Vizsgálók! – A tanársegéd elővette szatyrából a vonalzó, a körzőt és a tintaceruzát. Aztán hozzám fordult: – A kreszt ám kora reggel is tudni kell, igaz? A három lámpából álló fényjelző készülék kör alakú zöld fényére - ha jelzőtábla nem tiltja - szabad-e balra bekanyarodni?

– A tanársegéd úr minden reggel feltett egy-két ehhez hasonló kérdést, nyilván a kresz volt a hobbija, s mert közlekedési baleset áldozata lettem.

– Igen – mondom –, de meg kell tartani az erre vonatkozó szabályokat.

– Helyes, helyes... Tolja le a pizsamáját. Még jobban... Hát azt tudja-e, melyik oldalon van a vakbele?

– Szerintem a bal oldalon szokott fájni, de a jobb oldalon van.

– Jobbra hajts, balra előzz! Hehe, egyszerű ez. A belső zúzódásait tegnap már megnéztem a röntgenen, mondhatom, akkora emelkedők, bukkanók és lejtők meg kanyarok vannak a gyomrában, hogy tele lehetne tüzdolni kresz táblákkal. Akkor a körzővel, vonalzóval berajzolom a vakbelének a helyét, mert az nincs magának, az ütközéskor kirepülhetett. A 6-os kórteremből Panyi adjunktus úr most késeli az ötös beteget, annak a vakbele, szerintem jó lenne magának. Mert nem úgy van az, hogy nincs rá szükség. Itt mindennek megvan a maga helye. A vakbél az olyan, mint egy zsákutca. De oda is ki kell tenni a táblát, különben az a sok hülye hajszál, szálla bemegy és bennszorul.

– Elnézést kérek, tanársegéd úr, de a professzor úr szerint már elmúlt a veszély, nem lesz szükség vakbélműtetre.

– Na jó, nem bánom, ha ő mondta, biztosan úgy is van. Valahogy nem jön be mostanában a diagnózisom. Amikor képesítés nélküli tanító voltam, akkor mindig jobbak voltak a megérzéseim, de mióta átképeztek képesítés nélküli sebésznek többet hibázom. Persze az volt az igazi, amikor gépkocsioktató voltam.

Azóta állandóan visszavágyom a klassz hajtúkanyarokba. Maga pont kapóra jött nekem, tehát nyugodjon meg, ha nem lépi át a záróvonalat, nem előz vasúti átjáróban, rám mindig számíthat.

Hálapénz

Már harmadik hete vagyok kórházban.

Az utóbbi időben jól érzem magam: olvasok, sétálok. A főorvos úr szerint a baleset után úgy kellett engem szétszedni, megfoltozni, mint egy rossz biciklit. Képzeltetik, mennyire hálás vagyok neki. Csak egy-két helyen maradt rajtam heg, főleg olyan helyen, ahová idegen nem kukkanthat be. A feleségem pedig egyáltalán nem bánja: "Örülj neki, hogy ilyen kis szépséghibával megúszad. Igaz, ha amputálni kellett volna a lábad, én akkor is szeretnék!" Szóval, a mai nagyvizit előtt igen kedvezőek a kilátások.

Hurrá! A főorvos úr még ma kiír. Végleg! Mehetek haza! Rendkívül lekötöttez, főorvos úr!

Amikor bementem a professzor úr szobájába, mély alázatot és tiszteletet éreztem iránta. Ez az ember szinte újrászült engem, mert fél lábbal már a sírban voltam.

– Nézze, uram – mondta ekkor a professzor úr –, maga igazán derekasan kiállta a próbát. Nehéz, de jó beteg volt. Nem akarom itt latin szavakkal ecsetelni, hogy milyen és hány műtétet végeztünk magán, s közben milyen komplikációkat hárítottunk el. Bevallom őszintén, hogy sokat még én is tanultam magától..., vagyis magán, a gyakorlatban. Ezért rendkívül hálás vagyok.

Azzal a professzor úr a zsebembe csúsztatott egy tömött borítékot.

A professzor úron látszik, hogy tanult ember, vagyis úriember a javából. Nem küldött pszichiáterhez. Panyi adjunktus úr rám akarta fogni, hogy én nem vagyok én, hanem én vagyok a

Szerkezet-átalakítás

Több éve állok a Gyár zárt kapuja előtt, de nem engednek be. Havonként egyszer üzenetet kapok, a szöveg mindig ugyanaz: "Még nem döntöttünk bebocsátása ügyében." Nem tudom, mi rossz van bennem. A testvéreim már bejutottak. Például, a Bruttósítás; igaz, előtte az Önálló Külkereskedelmi Jog hengerelte az utat. Nekem szerkezetem ellen való minden erőszak, az Áfa viszont szinte betörte a kaput. A Központi Tervgazdálkodást már régen elbocsátották, el-eljön hozzám néha, hordja a híreket. Úgy néznek az Áfára, mint a véres ingre, az OTP pedig rálépett a Gyár kamatlábaira, azóta egyszerűen csak vegetán élhetnek. Már a szélkakast is eladták, így legalább nem látják, hogy új szelek fújdognak. Pató Pál igazgató úr szavai szerint: "Fő a kivárás, bár nem is ez az elvárás!" Azt a karrierista Inflációt továbbra is nyomják fölfelé a számárlétrán. Félnék, hogy a Gyár hamarosan nagykorú lesz, azaz eladósorba kerül, s akkor elszámoláskor felszámolás lesz. Szanálás ügyész úr üzemi kéjelgéssel feni a fogát az új arára.

Tegnap felhívtam az igazgatót. Mondom: "Szerkezet Átalakítás! Valamikor a cél országa voltunk, most legyünk e cél országa!" Kiderült, hogy saját erőből teremtettek maguknak innovációs programot, s ennek megfelelően most új közlekedési táblákat gyártanak; hatból csináltak egyet, jelentése: egyirányú zsákutcában megállni tilos; maximális sebesség nincs; az utca végén (össze)omlásveszély és egyéb veszélyes hely.

Munkát keresek, de nem akarnak alkalmazni. Az utóbbi évek céltalan várakozása nagyon megviselte a szervezetemet. Lehet, hogy itt maradok a kórházban, hátha mégis kigyógyít a pszichológus. Vagy táppénzre megyek, mint a barátom, aki megvárta, míg érte jön a

Kibontakozás

Lonta István posztógyári munkás elhatározta, hogy kibontakozik. Úgy is tett. Kibontakozott felesége öleléséből, mert érezte, hogy ismét kegyetlenül szúr a vakbele. Később megérkeztek a mentők, bevitték a kórházba. Gyors műtét, lábadozás, komplikációk, majd ismét lábadozás...

Otthon azt mondja a feleségének: "Bogaram, most aztán egy darabig fuccs a fagyasztószekrénynek! A táppénzből nem tudjuk egyhamar összerakni rá a tőkét..."

Amikor megkapta a táppénzt, nagyon elcsodálkozott: több volt a borítékban, mintha dolgozott volna! Lonta István próbálta rendszerezni az ideológiai továbbképzéseken szerzett ismereteit, s ekkor furcsa dologra határozta el magát. Levelet írt az egészségügyi és szociális miniszternek. Részletezte az előzményeket és a betegségéből eredő fizetéstöbbletet, majd így folytatta: "Én úgy tanultam az ötvenes években, hogy aki nem dolgozik, ne is egyék! A hatvanas években és később más volt a jelszó: a szocializmusban mindenki a végzett munkája szerint részesedik a megtermelt javakból. A kommunizmusban viszont mindenki a szükségletei szerint elégítheti ki az igényeit. Úgy érzem, hogy nálunk még most is baj van az őszinteséggel, a nyíltsággal, mert még az újságok sem merik megírni az igazat. Amíg kórházban voltam, biztosan felépítették a szocializmust, és azóta a kommunizmus útján haladunk, mert a táppénzem összege sokkal közelebb van ahhoz az igényhez, amit szeretnék kielégíteni, mint a nettó fizetésem. Ez biztos jele országunk megizmosodásának és a kommunizmus felé vezető útnak. Egyben mélységesen sajnálom, hogy a kibontakozási programban nem tudtam aktívan részt venni, mert éppen gyengélkedtem."

Aztán Lonta István betért egy műszaki áruházba, hogy előre szemrevételezze álmai netovábbját, a 230 literes fagyasztószekrényt. Amikor megtudta, hogy hosszú ideje hiánycikk, és látatlanban drágább lett, hirtelen úgy érezte, keselyűk tépdesik a máját. A kórházban műtétet javasoltak. Lonta István abban a boldog tudatban feküdt a kés alá, hogy felgyógyulásáig az ország biztosan újból kibontakozik.

Új bruttósítás

- Csak magának árulom el, nehogy továbbadja!
- De nálunk már igazi demokrácia van, akár rémhíreket is szabad terjeszteni.
- Én rémhíreket??! Na, akkor jobb, ha el se kezdem. De azért, csak magának... Tudja, hogy hamarosan újból bruttósítanak mindent, még a dalokat és a szólásmondásokat is? Ezután: 15 fodor van a szoknyámon, kétszer kettő mindig öt, aztán nem engedünk az ötvenhatból, kivágjuk, mint a huszonötöt és ezzel hármat ütünk egy csapásra. Bruttósítva. De aztán úgyis mindenki a nettó értéket mondja majd, tehát nem változik semmi.
- Na ne mondja!
- De mondom! Aztán azt tudja-e, miért szüntették meg a gyermekruházat állami támogatását? Mert az állam már nem jár gyermekcipőben, és így lehet spórolásra szoktatni a polgárokat; ugyanazt a cipőt, ruhát két-három gyerek is hordja majd egymás után. Nem lesz már olyan nagy flanc! Jól ki van ez találva!
- Ugyan már, ezt sem hiszem!
- Na látja! Ilyen hitetlenek miatt nem jutunk mi ötről a hatra.
- Bruttósítva: hatról a hétre. De most már mennem kell.
- Hová siet?
- Maga adta az ötletet. Új bruttósítási akciót vezetek be a boltomban: kettőt fizet, egyet kap.

Hajaj, vannak ebben az országban még külön dolgok is!

Kihallgatás

Kihallgattam a minap két papsajt beszélgetését. Szándékosan nem lehallgatásról, hanem kihallgatásról beszélek, mert az előbbi a közismert botrány óta olyan rossz szájízt hagy az emberekben. Szóval, a szuper titkos adóra véletlenül kapcsoltam rá borotválkozás közben, amint a jobb könyököm a bojlerhez ért 46 fokos szögben, aztán a bal kezemmel megfogtam a vízcsapot. További technikai részleteket nem árulhatok el, mert az már reklámnak számítana, s attól tartok, hogy honorárium helyett nekem kellene megfizetnem a hirdetési költséget.

Azt mondja az egyik papsajt a másiknak: – Nem mindig papsajt! (Ekkor jött a reklám: "A Kacsalábon Függő Párt kéri a dolgozókat, hogy tartsanak még ki egy kicsit az emelkedő árak mellett. Újból megígérjük, hogy mi is kitartunk.") Aztán zene következett: "Egy icce, két icce, száz icce, haj! Elvitte a benzinre a pénzemet." És egy sláger a múltból: "Párttitkárok beszélgetnek, bólintgatnak, úgy felelnek egymásnak." Váratlanul megszólalt a másik papsajt: Időjárás. Aki-nek vaj van a fején, ne menjen a napra! (Ez itt a reklám helye: "Hozd a tőkét, ne siránkozz! Ne szisszenj minden kis petákhhoz.") Majd rövid kereksajt-beszélgetés következett, aminek az volt a lényege, hogy van-e különbség Móricz Zsigmond Hét krajcárja és a nyugdíjas Szabóék hét forintja között. A két papsajt csak abban értett egyet, hogy a hét krajcárt vidáman keresték, és viszonylag könnyen találták meg, a hét forint viszont rögtön eltűnik, mihelyt megtalálják, azaz megkeresik. Erről pedig nem a forint tehet, mert a kutyát sem a farka csóválja. ("50-100 százalékkal olcsóbb lett a volt kormány minden ígérete, ugyancsak 100 százalékkal olcsóbban kaphatók a hat hónapnál régebbi dobostorták.")

Itt néhány vállalkozó 53 százalékos SZTK-adójának a hangja szűrődött át. Némi adászavar: "Uzsorakamat..., aktahalmaz, a csillagos égig emelt terembér..., a kezdeményezések elfojtása..., a tömény adót nem lehet tömjénrel gyógyítani..." (Ez itt a reklám helye: "A parafenomén hatalmas bioenergiájával az új kormány tagjaira és a több mint 10 milliós szurkolótáborára kíván hatást gyakorolni. Az előadás holnap este hétkor kezdődik, s akkor ér véget, ha mindenkit átprogramozott. Ötévi hideg élelmet hozzon magával!") Az egyik papsajt ismét megszólalt. Ő arról nevezetes, hogy odaátról, a szocialista Kánaánból menekült adóját, anyósát és végkielégítését hátrahagyva: – Nem mind forint, ami fénylik! – Ezt követően mesét mondtak a felnőtteknek arról, hogy miért kell mindig leértékelni a forintot. Az illetékes hétfejű sárkány szerint azért, mert még ma is vannak olyan királyfik, akik azzal keresik a kenyerüket, hogy az okokat magyarázzák. Ha ezek a kiskirályok már meghaltak volna, a másik papsajt meséje is tovább tartott volna. (Ez itt a reklám helye: "Fogyassza és fagyassza be árainkat, mert holnap már drágábban fogyaszthat és fagyaszthat!") Ekkor Feje Benő lépett a mikrofonhoz, majd neje bejő, és nem hagyta őt szóhoz jutni. Benónének olyan nagy hangja volt, mint az egész reform korszaknak együttvéve. Elmondta, hogy

bedolgozó volt az Árminisztériumban; a rendszerváltásig ő gyártatta a nullákat az árak után, de kidobták, mert véletlenül rossz helyre tetette a tizedesvesszőt.

Sajnos, megszakadt az adás, pontosabban a kihallgatás. Talán valaki engem is kihallgatott, hogy én kihallgatom őket? Vagy valaki (valami) árnyékolta le az adást, a vételt? Lehet, hogy akkor már rosszul tartottam a könyököm, s a bojlerrel nem zárta be a megfelelő szöveget?

Nem, nem, nem. Aztán mégis kiderítettem a dolgot: a szomszédban a Laci bácsi magnóról hallgatta a kabarét.

Közben a reform folytatódott. Nem szabad lemaradni semmilyen jelentéktelennek tűnő eseményről. Figyelni kell, hol és mikor jelenik meg, nehogy elszalaszszuk.

Életkép

A múltkor a belváros egyik szűk mellékutcáján cipeltem hazafelé a bevásárlószatyrot, amikor kikanyarodott elém a járdára egy fekete eb, póráz nélkül, utána rögvést egy idősebb hölgy. A kutya, mint egy spanyol örült bikája, feldobja a farkát, kihegyezi a fülét, előredugja az orrát és szaglász. A fal felé húzódok, kigondolom a harci taktikát. Ha balról jön, jobbal rúgok, ha jobbról jön, a szatyorral ütök. Már csak három lépés, aztán kettő... megáll. Az orrlíkait mozgatja, tágítja a viadal előtt. A lábam rúgásra készen. Megszólal a dáma:

– Ne féljen, fiatalember, a kis Árreformom be van oltva elveszettség ellen!

Ekkor, a nyilván jobb falatokhoz szokott Árreform, elfordította a fejét a szatyorban illatozó szafaládéról és friss kenyérről. Hátralépett egyet, vakkantott kettőt, majd minden átmenet nélkül átszaladt a másik oldalra egy fekete macska után, de az hirtelen eltűnt a kapu mögött. Szerencsés volt tehát a kibontakozás, bár... Később megtudtam, hogy a macskát Bérreformnak hívják...

Pista bácsi, a múltkor nagyon megörült a kukák mellé tett nagy halom kartondoboznak. Akkor még tudott mosolyogni. Nem tudom, ki látta őt, de legalább egy ilyen mosolyt szeretnék előcsalni. Aki önmaga sanyarú helyzetén nevetni tud, az szinte bearanyozza a lelkét.

Létminimum

Mari néni már legalább tíz éve divatosan öltözködik, mint általában a nyugdíjasok: ugyanazt a kabátját hordja. A Csoroszlya utcán ballagott éppen, amikor órájára pillantott, majd elővette a bukszáját, és abba is belepillantott. Ekkor lábai beleakadtak az életszínvonalba, és teljesen megmagyarázható módon a létminimum alá esett. Pontosabban: csúszott, mert az odavezető néhány méteres út demagógiával már régen ki van kövezve.

Egy díszes kapu előtt találta magát, ahol fogadóbizottság várta. Közölték vele, hogy ő a kétmilliomodik nyugdíjas érkező, gratulálnak, és egy kis gyógyszeresomagot adtak át neki, majd száz forint nyugdíj-kiegészítést nyomtak a markába. Igazán kedves gesztus volt ez a fogadók részéről, sőt még bérletet is kapott a Bécs és Budapest között megépülő metró összes vonalára.

Mari néni hálától könnyező szemeiből a szakemberek azt olvasták ki, hogy az utóbbi tíz évben már nagyon sok áremelést láthattak. Az újságírók kissé zavarosnak találták Mari néni szavait, aki közgazdasági műveltségét a szomszédék tévéjéből átszivárgó hangokból és a kukák mellé kirakott újságokból mérítette. Véleménye szerint a gyógyszeráremelés nem hozott megnyugvást, és az árfelhajtó erők mindig erősebbnek bizonyultak, mint a gyógyszerári szélhajtók. Megdöbbenést keltett az a kijelentése, hogy a létminimum fölötti világban a plafon gumiból van, mert amit az állam adóként elvon, azt áremeléskor újból kéri.

Két nap múlva az öregek napközi otthona mellett vitt el az útja. Ismét bepillantott a bukszájába. Szomorúan állapította meg, hogy a felvételi vizsgájához még sok, a napi megélhetéshez viszont túl kevés pénze maradt. Ezért nagy ívben elkerülte az életszín(t)vonalat.

Nincs már szükség gyógyszerekre. Aki az én gyógymódomat követi, az biztosan reménykedhet a halálban.

Egészséges életmód

Aki üde, egészséges akar maradni és ritkán kíván belenézni üres pénztárcájába, már csak mindennapi tornámban reménykedhet. Áltudományosan bebizonyítottam, hogy e gyakorlatok rendszeres végzői addig élnek, míg meg nem halnak.

Tehát fogjunk hozzá! Kapcsoljuk be a rádiót és a televíziót, helyezzük magunk elé az újságot. Forgassuk körbe a fejünket, és közben próbáljunk meg eligazodni, hogy melyik állami és pártvezető kinek mit mondott. Fejkörzés, egy, kettő... Tegyük az asztalra egy darab sajtot, majd tegyük csípőre a kezünket. Törzsünket fordítsuk a sajt felé és mondjuk: "eszem", majd ellenkező irányba: "nem eszem". Ezt addig ismételjük, amíg a tegnapi margarinos kenyérre ráfanyalodunk.

Tekintsünk a húsárakra! Miután hanyatt estünk, helyezzük magunkat kényelembe és biciklizzünk... be az Európa Házba. Ha valamilyen oknál fogva nem engednének be, biciklizzünk vissza. Ha ismét rátekintünk a húsárakra, a kopaszságunk megszűnik: égnek áll a hajunk.

Helyezzünk mindkét tenyerünkre egy-egy liter zacskós tejet, és emeljük a fejünk fölé. Utána duplazzuk meg a súlyt, és még erőteljesebben nyomjuk a plafon felé. Ha elsőre nem sikerül elérni, azt jelenti, hogy a plafonig még maradt néhány forint.

Állítsuk a tévénket az adóra. (A gyengébbek kedvéért az APEH-adóra). Útmutatásuk alapján számítsuk ki az államnak fizetendő tiszteletdíjat, amit azért adunk teljesen önkéntes alapon, mert hálásak vagyunk neki, hogy ennyire vigyáz az egészségünkre. Ha elsőre nem tudjuk kiszámítani, mennyit adjunk, vessünk két bukfencet, és békaügetésben járjuk körbe a szobát. Ha mégis kiszámítottuk, olvassuk el a végeredményt, utána fejre állhatunk.

Demokratikus gyakorlat következik. Képzeljük el, hogy X párt vezetője vagyunk. Gáncsoljuk el Y párt vezetőjét hátulról, közben húzzunk be neki előlről övön alul, majd kezdjük el a szabadfogású birkózást, de úgy, hogy előbb mi visszaütünk.

Akik önkezükkal akarnak véget vetni szegényes vacsorájuknak, azok már abbahagyhatják. Ha ólmot, cinket és daganatot érez a gyomrában, torna után ne fogyasszon vizet, mert ráfizet. Árrendszeri megbetegedés esetén a helybenfutás addig ismétlendő, míg meg nem érkezik dr. USA Dollár neves potenciál-javító nagyvállalkozó.

Másik módszert ajánlok az életben maradáshoz – kizárólag házaspároknak.

Ideális házasság

Azt szokták mondani, hogy a házastársak úgy élnek, mint kutya a macskával. Persze, ez nem minden házasságra érvényes, mert a legtöbbet nem ilyen vegyes társbérletnek lehet nevezni, hanem inkább egyhangú kutyaéletnek. Szóval, sok a csetepaté, de aztán program szerint jön a kibékülések korszaka.

A többé-kevésbé boldog házasságokban nem az erények, hanem a hibák uralkodnak.

Mégis van ideális házasság: takarékos magyarnak takarékos magyarral való házassága. Amikor egy alkalommal szóban forgó házaspárunkat ismerőseik erőszakkal szórakozni vonszolták, a következő történt.

– Ugye, nem vagy éhes, drágám? – kérdezte a férj a nejétől, s közben gyengéden belekarolt. – Ilyenkor még nem eszik senki.

Az illendőség kedvéért azonban valamit rendelni kellett. Rendeltek is: fél deci vodkát és egy szendvicset. A férj gyorsan elfogyasztotta a szendvics felét, és a maradékot gyengéden felesége elé tolta. Neje szó nélkül megette, majd a szótlan társalgásban rövid szünet következett. A férj megitta a vodka felét, a másik felét felesége elé tette. Az ideális feleség úgy értékelte ezt az emberfeletti áldozatot, hogy szintén csak a felét itta meg, s a maradékot a férje elé tolta:

– Drágám, arra kérlek, hogy idd meg ezt a néhány cseppet az egészségemre!

– De én neked hagytam, szívem.

– Tudom, tudom. Képes vagy értem bármilyen áldozatra, de hidd el, nekem árt a vodka. Nagyon nagy szívességet teszel, ha megiszod.

– Akkor rendelek neked egy pohár szódát.

A feleség is ugyanolyan nagylelkű, és rögtön visszautasítja:

– Ne, ne! Spórolnunk kell...

– Spórolni, spórolni! Mindig csak spórolni! Már nem bírom tovább, végzek magammal!

A feleség látva férje zaklatott idegállapotát, megértést tanúsított, de miután sebtében összeszámolta, hogy mennyibe kerülne a temetés, már érdeklődni kezdett:

– És mivel követnéd el?

– Felakasztom magam! – felelte tragikus hangon a férj.

– Nem, nem. Ez nem a mi zsebünknek való! Van fogalmad, mibe kerül egy régi, békebeli selyemzsinór, amelyik nem szakad el?

– Akkor kinyitom a gázcsapot!

– Igeen???! Aztán fizethetem a gázszámlát! Gondolkozz, ember!

– Vízbe ugrom! – ordította a szerencsétlen férj.

– Gondolj az öltönyödre, te, vészmadár! Ha eladnám, jó pénzt kapnék érte, így meg kint hagyod a parton, még elviszi valaki. Meg aztán a folyóhoz vil-

lamossal mennél – micsoda váratlan kiadás! Tudod mit? Jobb, ha egyelőre lemondasz az öngyilkosságról. Inkább idd meg a maradék vodkát.

– A felét – sóhajtotta engedelmesen a férj –, a másik felét te.

– Nem, nem, szívem, a maradékot hazavisszük a vendégeknek.

Íme annak bizonyítása, hogyan ment életet kormányunk nadrágszíjhúzó politikája.

Az újjgazdagoknak nagyon jól megy, elszaladt velük a ló. Mivel hiszek a lélek-vándorlásban, és most éppen annak vagyok egyik alanya, elárulom, hogy van egy másik énem: én vagyok a Jól Menő. Még a régi kormány idején – számító módon – építkezni kezdtem.

Családi vállalkozás

Az országgyűlés 1988. novemberi ülészakán, a kormány jóvoltából, öt nagyvállalat több milliárdos adósságát engedték el, mert ilyen csődtömeggel már nem tudtak mit kezdeni a tisztelt képviselők.

Szomorúan és szerényen, ám nagy reményeket táplálva, ezennel bejelentem, hogy a mi családjunk is egy nagyvállalat, mert jelen körülmények között az élni akarás igen nagy vállalkozást jelent, ebből pedig logikusan következik, hogy az élet minden kis- és átlagembernek veszteséges ágazat. Az 1989-es családi költségvetési tervezet összege (két aktív keresővel számolva) 205 422 nettó forint volt. Családi vállalkozásunk négy tagja még 1988 novemberében törvényesen megszavazta egy 5 000 forintos vésztartalékkal együtt; ez utóbbi összeget a luxuscikkek (fagylalt, kávé, édesség, cigaretta stb.) fogyasztásának befagyasztásával képeztük. Sajnos, 1989-ben az általunk tervezettnél jobban romlottak a belföldi cserearányok. Egy példa: mivel Miklós nevű gyermekünk teljesen meztelenül, rugdalózva jött a világra, ezért mezt és rugdalózót kellett számára vásárolnunk 234 százalékos többletkiadásért, "árfelmérsékelten". Ennek fedezésére ugyan többletmunkát vállaltam, de ami bejött a réven, az elment adóra.

Mint családfő két mérnöki diplomával rendelkezem, tizenkétéves munkaviszonyom van, az egész üzem figyeli újító tevékenységemet (a forint inflációjának csökkentésével foglalkozom úgy, hogy egyre kevesebbet költök belőle). Mindez kevésnek bizonyult ahhoz, hogy a feleségem tanársegédi fizetésének reálértékét jelentősen túlszárnyaljam.

A társadalom válláról akartuk levenni a terhet, amikor önerőből elkezdtünk építkezni. Az erő és a pénz azonban ehhez nem bizonyult elégségesnek. Az OTP-től 300 ezer, a két munkahelyről összesen 150 ezer forint kölcsönt vettünk fel, ismerőseink további 100 ezer forint hitelt nyújtottak baráti kamatra. Az építőanyag-hiány a betervezettet jóval meghaladta, s ez szervezetemet és épülő házunkat nagyon megviselte. Csak a fele készült el, én pedig alig ismerek magamra. Meleg front előtt szúr a szívem, hideg front előtt fáj a gerincem, ha egész nap tejen vagyok, éhen maradok. Plusz kettes szemüvegem négyesre kellett cserélnem, három fogam kihullt, telek helyett a vesémben van a homok. Bütykeimet nem számolom, viszont a nagyobbik fiam álladón rágja a fületem egy bicikliért, szóval a fülkagylóm is agyon van strapálva.

Kész csódtömeg vagyok. Alvállalkozóm, kedves feleségem, eszmei értékéből több használati értéket vont ki, így most külön költségvetésből, azaz táp-pénzből él. Jelen körülmények között családi vállalkozásunk képtelen talpon maradni.

Tisztelettel kérdezem, közei 800 ezer forintos adósságunkat nekünk nem engedhetné el a kormány és az országgyűlés?

(A nyilvánosság előtt minket sem kellene megnevezni, nehogy valaki rosszat gondoljon!)

A csóró vállalkozó

Bejelentem, hogy új vállalkozásba kezdek: lapot kívánok alapítani. Sajnos, tőkével nem rendelkezem – csak öt tőke otellóm van a kerítés mellett –, ezért kérem, tegyék lehetővé, hogy a Csóró című újságom első számának egyetlen példányáról lapszemlét ír hassak.

A Csóró a társadalom széles rétegeit veszi célba; azokat a fiatal házásokat, akik lakás helyett csűrben, szénaboglyában, padláson vagy kölcsönként íróasztalon próbálják meg fölfelé íveltetni a demográfiai görbét; azokhoz az idős emberekhez szól, akik nem nyugszanak bele, hogy nyugodjék békében a nyugdíjuk, akiket a balsors vitt a kukák mellé, de jobb sorsra érdemesek; az újság címettségén minden baj-társ, vagyis mindenki, aki arra vállalkozik, hogy saját magának pártját fogja.

A bélpolitikai rovat a mindennapi betevőhöz ad tanácsokat. Kivizsgáltuk, hová tűnt kedvenc csemegénkből, a velős csontból a csont és a velő. Farhát szakértőnk olcsó leveseket javasol. Ülpolitikai rovatunkban a régi politikai perek népi ülnökei és a koncepciók gyártói nyilatkoznak – nyugdíjuk és a tegnapi ebédjük megnevezésével. Pénzügyeinkről szólva megírjuk, hogy üres Mari néni bukszája, de reményt öntünk bele, mert már tudjuk, hogy a Magyar Nemzeti Bank felértékeli a forintot. Rájött ugyanis, hogy egy forint kevesebbet ér, mint kettő. A munkahelyeken ez a felértékelés csak jövőre jelentkezik (és csak azoknál, akiknek akkor még lesz munkahelyük). Akkor ötven fillér kevesebbet ér majd, mint egy forint. A nyugdíjintézet minden ügyfelének havonta kétszer egy szelet margarinós kenyeret utal ki árkiegészítés címén. Részletezzük az APEH új csomagtervét, amely szerint végre csökken a vállalkozói adó, valahogy így: egyed neked – nekem semmit, kettőt neked – egyed nekem, hármad nekem – négyed neked. A 90 éves C. Siket Micu bácsi, egyébként kukaszektor-vezető, hasznos tanácsokat ad arra vonatkozóan, mit gyűjtsünk: fáradt almacsutkát, kartonpapírt, rézhuzalt vagy demagóg szólamokat.

Előzetes a bűnügyi rovat híreiből: "Veri Béla előre megfontolt szándékkal, nagyfokú kegyetlenséggel arra vállalkozott, hogy két nap alatt kinyújtóztatja a nyugdíját... N.N. munkanélküli, miután Csöcsi nevű kutyáját agyonütötte, átkutatta az ólát, de nem talált benne pénzt, így kénytelen volt beérni a tegnapi kitett csonttal... Házasságszédelgő nyugdíjast köröz a rendőrség. Özv. Kebel Barát több nőnek házasságot ígért kedvelt szövegével: "Szegény vagyok, semmim sincsen, száz forint minden kincsem, hát add érte a szíved!"

Külön figyelmükbe ajánlom az "Ahogy Móricka elképzei" című írást. Vegyük már észre – írja a cikkben egyik barátja –, hogy Móricka nem az a kisiskolás, akiről idétlen vicceket mesélnek, ő már régen felnőtt, és részt vesz a politikai, gazdasági, kulturális életben. Ebben az országban tehát nagyon sok minden úgy történik, ahogyan azt Móricka elképzei.

A felső tízezrek sportéletéről szóló tudósítás is érdekesnek ígérkezik. Két vezető beosztású birkózása döntetlenül végződött, mert holló hollónak nem vájja

ki a szemét. A hajtóversenyen az egyik hintót kétfelől húzta az Ár és a Bér nevű csődör, így árokba fordult a szekér. Vezetőink atlétikai versenyét nagy figyelem kísérte, talán éppen azért, mert legtöbbjükön úgy állt a funkció, mint tehénen a gatya. De azért felugrottak, s miután felkötötték nekik a nyúlbocksorkot, repültek, mint a cinege. Eredményhirdetéskor mindnyájan magas nyugdíjat kaptak. Csóróék az életszínvonalon kívül emelgették a tappancsaikat, hogy utolérjék az árszínvonalat, de, sajnos, bérbegyűrűztek.

A tárca és a kulturális rovat üresen maradt, mert nem volt mit beletenni. Viszont van helyette fotómontázs: egy idős néni fél liter tejet vásárol, egy középkorú férfi Napóleon konyakot tesz bele a kosarába, közöttük karba tett kézzel sétál át a Megbékélés és a Társadalmi Átmenet.

A kiemelhető poszteren szexkép látható: egy leszázalékolt munkás az orvosi rendelőben, amint injekciót ad be neki a doktor. A nadrágját nem kell letolnia, mert anélkül is kilátszik az a hely, ahol megsúróják.

Nagyon bízom benne, hogy valamikor a Csóró majd az utcán is kapható lesz. A pénzüket máris gyűjthetik rá.

Hadd alapítsak már egy új tv-csatornát! Köszönöm szépen a lehetőséget.

TV 30

A húszlakásos, félkomfortos IKV-épületünk részére kábeltévét létesíték. Mivel ebben az évben már 30 százalék körül van az áremelés, a tavalyi és az idei infláció különbségéből teremtem elő a tőkét. Ha ez kevésnek bizonyul, akkor még megvárom az újabb áremeléseket. Mindenesetre az első adás forgatókönyvét már elkészítettem.

Beúszik a monitorra a „Kisemberek Kis Kánálisa” felirat. Kikapós Mari-ka, a B-lépcsőház 2-ből beköszöntőt mond, és meghatározza a koordinátáinkat: áremeléseket minél előbb, hogy még színvonalasabb műsorokat készíthessen a TV 30 kanálisunk; Bandzsó Pesta váljon el a faltól ne támassza annyit, mert ki-dől; Verus ne bűdösítse a lépcsőházat a leheletével, különben az AIDS és a lepra ellen vagyunk; mivel félkomfortos lakásokban élünk, hívei vagyunk a több fát rendszernek stb. Boris néni és Lajcsi bátyó tereferéje következik a Telepanasz című műsorban, amelyet Locsi Zaba is nézhet messziről. Bemutatjuk, hogyan hull a nyakunkba a vakolat; a házmesterék Égető Gusztiját már megint elnadrág-szíjazta az apja, mert tejet kért; az udvari WC előtt nőnek a sorok; a Tömény nagypapa dédunokájának a születésnapjára valami nagy ajándékot szeretne venni a félév alatt megtakarított 200 forintjából. Aztán a Jogi esetek jön. A Ranyos Pista bácsi, aki mindig IKV-zik, most is gyözködi az IKV képviselőjét, hogy ő már tízezerszer megmondta nekik: "Engemet maguk nem tehetnek ki, mer' nem tudom fizetni a lakbért, mer' maholnap a Síron Túliak Társaságába szerepelhetnék a tévébe". Snitt. B. Feles Károly talpig alkoholista; szédületesen tudja egy darabig egyensúlyozni a fejét a nyakán ide-oda csúszkáltatva, de aztán – nem tudván legyőzni a Föld mágneses-centiliteres erejét – elterül, mint a gya-logbéka. Ekkor Befürediék jönnek, nemre, fajra és egymásra való tekintet nél-kül: sörösüveg- és gyerekrángatás – aprószentekkel, rokonokkal és bizalmas testrészekkel. Néhány ökölcsapás és elterülés után megjelennek a Kék fény kép-viselői. Befüredi Jani szerint nálunk az udvarban demokrácia van: "Engemet nem lehet csak azé' bevinni, mert hogy nekem tetszik a Kudlik, az asszony meg a Déri Jancsinak csapja a szelet! Aztán tehetek én róla, hogy szélütést kapott?!"

Majd Muzsikál a Rozi. . . Az akárkinek elhúzza a nótáját, csak menjen va-laki közel hozzá. Mindenki a végrehajtót látja. Kikapós Marika a közlemé-nyekben elmondja, hogy mibe fekteti a magántőkéjét, és bekonferálja, hogy Fel-kínálom... Kistótálban a kamera a lakók által összehordott kicit-kacat tetején álló Boros Gyuri bácsit mutatja, amint motyósorsolást tart. Megjelenik a hullámpa-pírgyűjtő Karton Emerencia néni, aki az úttörőket meghazudtoló gyorsasággal tolja maga előtt a kordéját, legalább úgy, mint Kurázs mama... Snitt. Ismeretlen-nek jönnek, étolajat reklámoznak, kínálnak húsért... „Pont itt?!” - kérdi özv.

Borostásné, aztán mégis felkínál nekik egy tavalyi RTV-újságot begyűjtáshoz, de hiába, mert romlottak a cserearányok. Majd betéved a rendszer megújításával egyetértő, partnert kereső vállalkozónő, mert nemzeti program adásával az események elé akar menni, de látja, hogy ez a népség nem tőkeerős. Kifordul és kiáll a sarokra.

Vannak még a forgatókönyvben gyenge pontok. Például, nem tudom, érdemes-e külön A hét műtrágya című műsort bevenni, amikor csak Zöldéknek van két üres virágcserepük. Aztán az egészséges életmóddal szerintem teljesen fölösleges foglalkozni, mert úgyis mindenki az áremelésekkel van elfoglalva.

Mégis föl kellene vetni azt a kérdést, hogy a TV 30 megalakítása érdekében hogyan fokozhatnánk az inflációs rátát. Vajon ha mindenki kétszer annyit költene a nyugdíjából, mint eddig, ez a felajánlás hány forintot jelentene az államkasszának? És ez vajon hány forintos kérdés lenne Rózsa Gyurinál?

Persze nem mindig ilyen egyszerű vállalkozni. Vannak bonyolultabb esetek is. Megemlítek egy példát közelmúltunk történelméből.

Dr. Értelmetlen Miségi és Miséginé

Hol volt, hol nem volt, a dollárházon és a lordok házán túl, ott ahol a kurtabajszú nyugdíjas túr a kukákban, terült el a Demok Rácia. Látszólag parttalanul folydogált, de folyásában mégis volt valami gát, valami rendszer. Ennek a partján lakott dr. Értelmetlen Miségi és Miséginé tanárházaspár. Amit felépítettek nappal a gyermekek elméjében, az leomlott este a tévé előtt a családi fészekben. Jó munkájuk eredményeként a szülőktől gyakran kaptak kígyót-békát, a társadalomtól pedig szóvirágot és áldomásra valót. Korlátlanul vállalhattak adókulcsos túlórát, társadalmi helyettesítést, szülői értekezletet, családlátogatást, korrepetálást, pótvizsgát és folyosói ügyeletet.

Nem lett volna semmi baj, ha meg lettek volna elégedve a sorsukkal. De ők ennél is többet akartak. Kiszámították, hogy a hét szűk esztendő már legalább tíz éve tart. Észrevételüket benyújtották a Begyűrűzési Minisztériumba, amely nagy import vert fel. A Minisztérium exportra számított. Tehát nem jött létre konszenzus.

Így élt továbbra is dr. Értelmetlen Miségi és Miséginé. Aztán úgy tíz év múlva vége lett a hét szűk esztendőnek, és bejelentették, hogy ezentúl másképpen lesz, mert elkészült a második hét szűk esztendőnek a stabilizációs programja. Ennek boldog tudatában él még ma is dr. Értelmetlen Miségi és Miséginé. És biztos, hogy él, mert az APEH nyilvántartása szerint fizeti a személyi jövedelemadót.

Magyar biznissz

– Jó napot! Tokiói üzletember vagyok, hoztam egy millió dollárt. Gyárat szeretnék venni.

– Milyen gyárat?

– Nem tudom pontosan, de szívesen befektetném a tőkémet.

– Ha nem tudja mibe, akkor nem fektetheti be. Ha pedig tudja, akkor szükség van előzetes tárgyalásokra, képviselőink kiutazására, erkölcsi bizonyítványra, születési anyakönyvi kivonatra, felfordulás elleni védőoltásra, 99 aláírásra, 75 pecsétre és két évre.

– De én gyorsan akarok vállalkozni. Mondták nekem Japánban, hogy Magyarország egy befektetési paradicsom.

– Itt, kérem, rend a lelke mindennek! Honnan van a pénze?

– Nekem van Japánban 15 gyáram, 3 konszernem, 5 bankom és egy aranybányám.

– Azt igazolni kell! Hozzon mind a 15 gyárigazgatótól, 3 konszernigazgatótól, 5 bankigazgatótól és az aranybánya-igazgatótól aláírást és pecsétet. Kereseti igazolás és vagyonbevallás is kell. Mellékeljen 3 darab igazolványképet és 2 darab 500 forintos illetékbélyeget.

– Ez egy jó vicc? Olvastam, a magyar vicces ember.

– Ez nem vicc. Nálunk rend a lelke mindennek.

– Akkor én most mire vállalkozzam?

– Vegyen otthon egy gyárat. Sok pecsétnyomót rendelünk Öntől. Jó árat fizetünk érte. A szerződésre kell 89 aláírás és 51 pecsét.

– Miért ilyen sok?

– Mert ebben az országban rend van...

Egy tőkeerős kuncsaft

Nekimegy a presszó félig nyitott ajtajának. Pedig előtte jól becélózta: egyhelyben imbolygott, és a szemeit forgatta serényen. Aztán bebotladozik a pult elé.

– Hallja, maga már megint itt van? Nem szolgáljuk ki, menjen innen hazafele!

– Én csak ... szo ... szomjas vagyok...

– Ittas embert nem szolgálunk ki!

– De én párton kívüli vagyok, no...

– Az engem nem érdekel.

– De nekem, ihol-e, ni... a tőkém.

– Menjen szépen kifele, nem érdekel a tőkéje meg a pénze!

- – Nem érdekli?! A tőke?! Hehe... Jaj, idesanyám! Hova kerültem? Milyen ország ez? ...Ezt már megint átrendezték? Vagy tényleg berúgtam...

Nem kell a presszóban a forint, pedig újból

Felértékelték...

Kétkedéssel fogadtam a hírt, amely szerint Messzelátó Kázmér perifériai lakos száz forintból kétszázat tud csinálni kézrátevással. A dolog tisztázása érdekében magához a Mesterhez fordultam.

– Nézze, a hír annyiban igaz, hogy nem én értékelem fel a forintot, hanem maga a páciens, pontosabban annak valamelyik hozzátartozója.

– ???

– Látom, nem érti. Szóval, eljön valaki hozzám, és elmondja, hogy 100 ezer forintnyi tőkéjét szeretné felértékeltetni. Én egy szeánszt rendezek neki, s a végén (vagy néhány hét múlva) rájön, hogy a pénze tényleg jobban kamatozik, mintha paragon hagyta volna.

– És mi köze van ennek a halott látáshoz?

– Ja, igen! Hókuszpókusz nélkül hihetetlen lenne az egész. Abból a pszichológiai alaptételből indulok ki, hogy mindenki egy más világban szeretne élni, ezért a hozzátartozók üzenik meg a tippeket a másvilágról. Például azt, hogyan lehet kijönni a kisnyugdíjból, milyen terméknek tűrhető még az ára, hogyan lehet megélni a létminimum alatt...

– És hogyan?

– Azt nem mondhatom el magának, mert megírja, és ennek öröme még jobban elszabadítja az árakat.

– Már ne haragudjon, de ez szemfényvesztés!

– Egyrészt. Másrészt antiinflációs tevékenység, így a kormány stabilizációs programját messzemenően támogatom. Igaz, az állam más eszközökkel dolgozik: leértékelés, ígéretek, központi áremelés, adórendszer, újabb kölcsönök felvétele stb.

– A halottakat azért ki kellene hagyni az egészből.

– Ez a körítés feltétlenül kell. Én csak médium vagyok, az elhunyt apák, anyák, gyermekek szava, üzenete viszont szent. Úgyis mondhatnám, hogy spiritiszta tevékenységgel a szociálpolitika egyik formáját valósítom meg.

– Igen, de Ön félrevezeti az embereket. Megígéri, hogy felértékeli a forintjaikat, és lényegében nem csinál semmit, sőt: biztosan busás honoráriumot kér a szolgáltatásért...

– Nézze, a kormány többször megígérte, hogy nem értékeli le a forintot, hogy nem emeli az árakat, aztán... Ami a hálapénzt illeti. Én sohasem kérek, nekem adnak – ideiglenesen. Ugyanis már az új pénznemben kellene a hálájukat leróni, de a fabatkát eddig még nem bocsátották ki, tehát nekem helyettesítő pénzként adják a forintot, amit majd később átváltak fabatkára. A fabatkát helyettesítő forintok után ugyanis nem kell adózni...

Hogy meg lehet-e menteni a forintot! Erre is van egy esetem, pontosabban a közelmúltban megkezdett kísérletem.

S.O.S.

Apámmal a Kárpát-medence szélén ültünk, és áztattuk lábunkat az adóságtengerben. Úgy száz méterre tőlünk egy Forint úszott, hadonászott a címerével és a Népköztársaság felirattal. Rögtön lehetett látni, hogy a legkisebb érzéke sincs az úszáshoz. Nem tudja ugyanis, hogy úszni és integetni fölösleges energiapocsékolás. A Forint artikulátlan hangon ordított.

– Nézd csak, fiacskám! Nem gondolod, hogy segítségért kiabál?

– Nem hiszem, most már kibogozta a lábát a beakadt címerből.

Ekkor egy testes hölgy szólalt meg:

– Hol van a medencemester?

– Elment valahová tárgyalni...

– És az a másik, az a kopasz?

– Tényleg kopasz volt – mondta apám –, de már néhány hete nyugdíjba ment.

Egy Dollár leült a partmenti homokba, és elkezdte fűzni a cipőjét.

– Be akar ugrani – hallatszott valahonnan. – Micsoda jótét lélek! Ne zavartassa magát, vetközzön nyugodtan, és ugorjon be minél előbb a fuldoklóhoz.

– Mit? Hogy? Hova ugorjak? – ordított a Dollár, miután rájött, mit kívánnak tőle.

A bámészkodók hada közelebb lépett – fenyegetően, harciasan, támadóan.

– Ugorj azonnal, te... te, ... USA!

– De könyörgöm, én nem tudok úszni, a vízen lebegni!!!

– Akkor miért vetted le a cipődet?

– Egy cent volt benne.

– Hazudik! Hazudik! A tengerbe vele!

– Mentsd meg a Forintot, te százcentes!

Megfogluk, meghimbáltuk és bedobtuk a medencébe. Jó messzire. Ha tényleg nem tudja kimenteni a Forintot, akkor ez jó lecke lesz neki is.

Felszabadítás

Az Ár Lobby Kft. Rt Plusz-Mínusz Nulla Társulat vezérminisztere felállt, zsebre dugta az árazó szalag végét, majd így szólt a gyülekezetéhez.

– Higgyetek benne! Január elsejétől felszabadulunk!

– Én már negyvenötben felszabadultam, akkor bilipengőben mérték az értékemet – mondta Cukor Cecília.

– Akkor rosszul fejeztem ki magam. Ez a teljes szabadság, az önrendelkezés elnyerése lesz. Megszűnik a röghöz kötöttség.

– Az már a jobbágyok felszabadításakor megszűnt – tette meg ellenvetését egy Jobb Ágy nevű francia.

– Megint rosszul fejeztem ki magam. Tehát gyakorlatilag mindegyikötök annyit ér majd, amennyi az értéke.

– Mint a Rákóczi téren? – kérdezte váratlanul egy üveg Kocsis Irma.

– Nem, nem a prostitúcióról van szó, hanem a prosperálásról, azaz a felvirágzásról, a fellendülésről.

– Én elolvadok a gyönyörűségtől! - sóhajtott fel óhajtó módon Vaj Vazul.

– De ne itt, hanem az illetékesek fején, ahol szoktál lenni - tette hozzá gyorsan Amper Abigél árerősségmérő.

Ekkor a vezérminiszter leváltotta Volt Vilmost, hogy ne csináljon több feszültséget, majd az árak esetleges ellenállását megtörte Szuper Vezető kinevezésével.

Még ilyen óriási árszakadáskor is sokakat aggaszt az

UFO

Azonosíthatatlan repülőtestek jelentek meg hazánkban. Vannak, akik tudományosan cáfolják létüket, mások saját szemükkel bizonyítják, hogy ezek a különleges fényjelenségek léteznek.

Nagy kár, hogy a hivatalos szervek nem hozzám fordultak magyarázatért.

Emlékezzünk csak vissza, végre megtudtuk, hogy 20 milliárd dollár a bruttó adósságállományunk (azóta nyilván jóval több!).

Vajon mire költöttük ezt a temérdek pénzt? Nos, elmondom. A legszupertitkosabb bázisunkról évekkel ezelőtt személyzet nélküli űrhajót indítottunk el a hozzánk legközelebb eső nyugati naprendszer egyik bolygójára. Miután ez a baráti gesztus megtetszett az ott-lakóknak, elkezdtek érdeklődni országunk iránt. Hírét vették a vöröscsillag-hullásnak, a politikai életben bekövetkezett csillaghullás és az üstökőspályák is felkeltették érdeklődésüket. Az csak természetes, hogy baráti országnak tekintenek, és szeretnék kifürkészni titkainkat. Rendkívül udvarias lények; egy-két esettől eltekintve még nem szálltak ki fénylő űrhajójukból, mert tudják, hogy nem hasonlítanak egyik magyar szépségkirálynőhöz sem, így nem akarnak senkit megrémíteni; mégis sokan megrémültek! Higgyék el: ezek a lények sokkal értelmesebbek és ártatlanabbak, mint mi magyarok; nyilván nem szabadítják fel az árakat úgy, hogy a béreket gúzsba kötik, még senkit sem sújtottak agyon jövedelemadóval és a szociálpolitikájuk is jobb, mert űrhajótető van a fejük fölött, tehát nem az aluljáróban alszanak. Ne féljünk tőlük! Sőt: a legjobb az lenne, ha valamilyen módon kommunikálni tudnánk velük. Erre is van egy javaslatom: bizonyára sokkal gazdagabb bolygóról jöttek, nyugodtan lehetne a nemzetközi kommunikáció első szava egy nagy táblára felírva: $\pm Au$, ami minden értelmes lény számára azt jelentené, hogy szívesen vennénk, ha lenne egy kis plusz aranyuk gazdaságunk fellendítése céljából, mert mi egyébként, mínuszban vagyunk...

Most jut eszembe. Uramisten! Mi lesz, ha félreértik, és ők akarnak tőlünk kölcsönkérni?

Minden rizikó ellenére vállalkozni kell! De előbb meg kell tanulni milyen a

Vállalkozók matematikája

Előre kijelentem, hogy matematikából még a középiskolában is nagyon gyenge voltam, de az élet arra tanított, hogy meg kell tanulnom számolni, különben nem érvényesülök. Nem csak a fizetésemet és a levonásokat tudom kalkulálni, hanem újabban alkalmazott matematikával is foglalkozom. Feltételezem - az alábbiakban bizonyítom -, hogy e tudományággal keveset törődik a kormány, az APEH, és figyelmen kívül hagyják minden olyan szerv(ezet) dolgozói, akik nálam sokkal jobban jeleskednek matematikából.

Sokan állítják, hogy a vállalkozások korát éljük. Én pedig alkalmazott matematikával tudom bizonyítani, hogy mennyit ér ez a mai vállalkozói politika.

Szegény vállalkozókat még az ág is húzza! Ennél azonban sokkal többet nyom a latban az SZTK-hozzájárulás és a vállalkozói adó, illetve újabban a személyi jövedelemadó. Köztudomású, hogy igen sok vállalkozó már csak arra vállalkozik, hogy ezt befizesse, tehát lényegében:

$$\text{SZTK} + \text{SZJA} = \text{VÁLLALKOZÁS}$$

Ezt felírhatjuk így is:

$$\text{SZTK} = \text{VÁLLALKOZÁS} - \text{SZJA},$$

vagyis az SZTK megkapja azt, ami a SZJA levonása után megmarad a vállalkozásból, illetve:

$$\text{SZJA} = \text{VÁLLALKOZÁS} - \text{SZTK}.$$

Vagyis az APEH-nek az jut, ami a vállalkozásból az SZTK befizetése után megmarad.

Mégis fennen hirdetik, hogy vállalkozzunk csak, mert megéri! Költői kérdés: kinek? Ha mégis nagyon erőlködünk, helyet cserélünk, helyezkedünk, akkor ellenkező előjellel átkerülünk az egyenlet másik oldalára:

$$\text{SZTK} + \text{SZJA} - \text{VÁLLALKOZÁS} = 0.$$

Ebből pedig logikusan az következik, hogy a nagy zérót megkaphatjuk.

Ha újból a kiinduló képlettel próbálkozunk, és a matematika törvényei szerint az SZTK-hozzájárulást és a SZJA-t elosztjuk a vállalkozásunkkal, azaz:

$$\frac{\text{SZTK} + \text{SZJA}}{\text{VÁLLALKOZÁS}} = 1,$$

akkor kiderül, hogy elégtelen osztályzatot kaptunk, mert nem tudunk talpon maradni.

Újból próbálkozhatunk. Nos, az előző képletet felírhatjuk így is:

$$\frac{\text{SZTK}}{\text{VÁLLALKOZÁS}} + \frac{\text{SZJA}}{\text{VÁLLALKOZÁS}} = 1,$$

azaz még jobban feldaraboltuk erőinket, az eredmény azonban nem változott.

Na, még egyszer utoljára! A két baloldali mennyiség egyenlősége esetén (amely egyébként axióma is), ezt kapjuk:

$$1/2 + 1/2 = 1$$

Ez közérthetően annyit jelent, hogy fele neked, fele pedig teneked, azaz elviszitek az egészet.

Nos, eddig szól az alkalmazott matematika tanítása. Az, hogy a fenti képletek közül a vállalkozó melyik szerint él és dolgozik, már túlmutat az alkalmazott matematikán. Ez már az alkalmazott gazdaságpolitika eszköztárába tartozik...

Ha ez sem segít, alapítsunk pártot!

Pártosság, oh!

- Szia, haver!
- Szió, Karesz!
- Mizújs?
- Beleléptem.
- Oké. És?
- Hát benne vagyok.
- És milyen?
- Oltári izé meg okés.
- Csajok is vannak?
- Naná!
- Bombázók?
- Pelé a köbön. De nem azért...
- Hát?
- Politika. Jól megmondjuk, azannyát neki!
- Áhá. Szóval peresztrojka.
- Nem, *őtet* nem ismerem.
- Hát akkor kit?
- Más mindenkit. Jó a duma.
- Akkor klassz.
- Az hát. Bős, Nagymaros, cserkészet, aláírást. . .
- Lettél már valaki?
- Aszongyák, aktív tag vagyok, mindenre vállalkozok.
- Az se semmi!
- Meg hát politizálok.
- Miről?
- Hát a pártunkról, amibe beleléptem.
- Szerintem te már vagy valaki.
- Én vagyok az elnök gorillája.
- Mindig mondtam, hogy nagy majom vagy te.
- Ez nem olyan. Ez gorilla. Én védem az elnököt.
- Az klassz. Akkor te most pártos vagy?
- Ja, meg vállalkozó.
- Belelépnék én is. Tudok ám politizálni meg vállalkozni.
- Jól van, haver, szólok az elnöknek.
- Oké! Király vagy te, nem gorilla!

Szerintem legjobb párt a ...

Pártos párt

Bejelentem, hogy vállalkozom a Pártos Párt megalapítására. Minden magyar állampolgár automatikusan csatlakozhat a hívó szóhoz, ha elfogadja az alábbi programot.

1. Minden megyeszékhelyen számvevőszéket állítunk fel. A gyóntatószékben lévő tükörrel szemben a volt és a jelenlegi vezetőink bevallhatják bűneiket, feloldozást nyerhetnek a láthatatlan kötelek alól, ha háromszor elismétlik: "Én vétkem, én vétkem, én igen nagy vétkem!"
2. A létminimum alatt élők részére választást írunk ki: szabadon választhatnak a napi egy liter tej vagy egy kiló kenyér között.
3. Szabad párt- és vallásgyakorlatot hirdetünk. A gyakorlatot legalább 48 órával korábban be kell jelenteni, és engedélyeztetni kell a rendőrségen.
4. A Budapest, Alternatív utca 1-X-2 sz. házban Fűrő Kázmér környezetkímélő robbantómester segítségével visszafordíthatóan felépítjük a Bős-Nagymarosi Vízlépcső mását, hogy a fővárosiaknak ne kelljen messzire menniük tünnetni.
5. A hálapénz valamennyi magyar dolgozót megilleti. A rákos államkassza gyógyítását mi a saját adónkkal együtt végezzük, tehát mindnyájan orvosok vagyunk. Cserébe nem kérjük, de elvárjuk a megfelelő hálapénzt, azaz fizetést.
6. Az autópályák korszerűsítésének finanszírozására bevezetjük a járdahasználati díjat. Lábanként és naponként 20 forint, négykézláb 30 forint, a kézen járók felmentést kapnak.
7. Új vámszabályokat dolgozunk ki, s ezt egy héttel a bevezetése előtt kihirdetjük, hogy minden rászoruló lóhalálában elérhesse Bécset. Akinek ennél is sürgősebb, zöld utat nyitunk Jugoszlávián és a Cseh és Szlovák SzK-n keresztül.
8. Népünk bölcsességére hivatkozva ("Ha ütnek, szaladj el, ha adnak, fogadd el!"), nem kérünk több kölcsönt Nyugatról.
9. Az áremelők részére bajnokságot rendezünk. Csak az vehet részt, aki doppingot és kamatlábat fogyaszt, nem suba alatt emel, illetve mindent megmagyaráz. A bajnokság végén az első díj: egy millió biliforint vagy egy kiló húsos csont.
10. A klasszikus kulturális hagyományokhoz ragaszkodunk (krimi, horror, szex-film, aluljáró-irodalom, giccs, lakodalmas, csipkés kombiné, Kurucz Szivi kéjnő mint a szórakoztatóipar illusztris képviselője stb.).

A Pártos Pártba a belépés díjtalan, kilépéskor az utólag felemelt és kiszámított kamatos kamatot kell megfizetni.

A Pártos Pártnál csak az jobb, ha lecsókolbásznak képzelem magam... Egyébként

Kolbászpárti vagyok

3,80-as lecsókolbász voltam, hajdan ifjú koromban, de a több éve tartó folyamatos áremelés óta is csak így hívom magam. Majd kicsattanok a paprikától, már amikor van bennem! Mert az állami dotációt régen kivonták belőlem, mégis egyre följebb emelnek. Közben minden húsz dekámnak a fele felesel a mócsinggal.

Most társaimmal, a füstöltárúkkal és a tökehúsokkal együtt pártot alapítottunk. A HUSI (Hibák Után Sietős Igyekezet) transzparensen sürgeti a disznóságok kivizsgálását. Miért használnak bennünket árfelhajtó erőnek? A sok veszteséges vállalat, az eladatlan áru és a deficit miatt rajtunk, húspártiakon csapódik le?

Tervezetünk kimondja: romlatlan, húsvér árú vagyunk. Követeljük, hogy érvényesüljön a húsosfazék demokrácia, vagyis minden húsipari termék saját maga választhassa meg a forintját. Bezzeg a magyar forint eddigi leértékelése során mindig választhatott magának valakit (egy minisztert vagy az MNB vezérigazgatóját), aki segített neki gigantomániájának kasztrálásában.

Követeljük, hogy értékeljenek le bennünket is, különben sztrájkba lépünk, és visszamegyünk a disznóba meg a marhába. Végre mi is érzünk annyit, mint a magyar forint. Milyen demokrácia az, amelyben árüldözés folyik?! Vajon nyomatékknak elegendő tiltakozás lesz, ha a téliszalámi kivonul a Parlament büféjéből?

Sajnos, a pénzben kifejezett értékemhez viszonyítva én is inflálódtam. Látják ezt a vásárlók, és engem, az elsőosztályú lecsókolbászt már ki-kihagynak a fazékból. Népszerűsödtek az íztelen, sötét, színvonalatlan alternatív húsok, úgy mint: P. Husika (30 éves, 90 kilós, két sódarjával, amin a férfiak szívesen rágódnak), továbbá szalonnabőrke, kolbászhéj, csontika, bordácska és tyúkszem.

Csökkentsék végre az árterületünket, és ne hajszoljanak a csillagos ég felé! Akkor a vásárlók és a húsok között lesz parti! A vevőknél sem fonják kolbászból a kerítést! Részükről egyre erősebben hallom a szavalókórust: "Micsoda sonkák! Micsoda combok! Utánatok omlok-bomlok... De nem hanyatt-homlok!"

Talán mégis jobb, ha emberpárti maradok. Hiszen nálunk legfőbb érték az ember. A szocialista társadalomban így volt. Különösen akkor, ha az ember futbalista, és valamelyik klubba igazol át.

Aranyláb és aranyeső

A sajtóban mindig megírják, hogy egy aranylábú játékost a csapata milyen összegre értékelt, mennyiért adott el.

Heuréka! Hiszen ha a labdarúgóknak ismerem az értékét, akkor könnyen kiszámíthatom, mennyit érhetek én – a társadalom számára. Készpénzben természetesen!

Van ugyebár két diplomám, tizenöt éve dolgozom, rendszeresen hazaadom a fizetésem a családnak, és egyedül el tudom végezni az esztergagépem karbantartását. Két gyermek apja, a leszerelés rendíthetetlen híve vagyok, van egy disznómk, tíz kacsánk, ugyanennyi tyúkunk, nagy kertünk. Ez összesen ... Mennyi is?

Ehhez még hozzájön az, hogy egyetlen üzemi vagy közlekedési balesetem sem volt, nem szoktam borraivalót adni Gizikének, amikor hozza a kávé... Szóval, nem tudom, hogy ez pontosan mennyi, de félmilliót már ez is megérhetne a társadalomnak. Azt igazán nem kívánom, hogy fizesse ki, mert nem lenne igazságos, ha nem értékelném fel a hiányosságaimat is.

Nézzük csak: meleg front előtt szúr a szívem, hidegfront előtt fáj a hátam, két kisfröccsnél többet nem ihatok, mert begörcsöl a gyomrom, fekete hajkórónámba befészkelte magát az őszi lombhullás. Ja, igen...! Kicsit görbe a gerincem, plusz kettes szemüvegem van, negyvenötös a lábam és néha szagos... Repedezett a tenyerem. És a fogaim!? Öt korona, három híd, tíz tömés, hat hiányzik, a helyén fogpótlás. A mellem túlságosan szőrös, és már ötperces futás után elkelne kovácsfűjtató gyanánt. Ez vajon már mennyi lehet forintban? Nem tudnám letagadni: lúdtalpam is van. Nem is számolok tovább, mert ha az eszmei értékemből kivonjuk a használati értékemet, akkor... még én tartozom!

Hiába... az aranyláb az aranyláb. Én pedig már nem vagyok aranyifjú, nem tartok azokkal, akik aranyapámnak szólítanak, azokkal sem, akik aranyhegyeket ígérnek, aranyerem sincs, szóval nem aranyélet az életem... Viszont van egy aranyvirágom, akinek én vagyok az aranybogara! És talán az aranylakodalmunkat is megérjük, igaz, aranyesőm?...

A magyar nyelv lexikája nem fukarkodik a játékos szavakkal, szóösszetételekkel.

Nyelvelés

Anyanyelvünk szókincse igen gazdag, de nem kell trezorban tartani, jut belőle bőven mindenkinek: kinek igazgyöngy, kinek hamis. Nyelvtana pedig megtanít ragozni. Jelen időben, például, napjaikban így ragozunk: én dolgozom, Te alternatív vagy, ő vállalkozik, mi dolgozunk, ha megfizetnek, ti másképpen gondolkodtok, ők várnak. A múlt időt most ne bolygassuk, a jövő időt pedig bizonytalan lenne elragozni.

Egyik divatszavunk az "infláció", újabban még nagyobb karriert akar csinálni. Miután szépen gömbölyödnek a százaléakai és a folyamatos áremeléstől sérvet kapott, elvetette magát az anti-val, s azóta az anti-infláció-nélküli politika forró ölelésében adózunk - méltósággal vagy azon alul - a múlt hibáinak.

Igaz, néha-néha már kibontakozunk, de miután ez a csapodár anti begyűrűzte, akarom mondani, meggyűrűzte a bérreformot is... Azóta lett olyan nyelvtanos a gépkocsirendelés. Tudniillik, ha befizetjük a vételár előlegét, négy-öt év múlva ebből az előlegből, a tőszámnévből csak törtszámnév lesz, hiába adják ki igényléskor a sorszámnéveket. Kárrendezésért ez ügyben ne forduljunk a biztosítóhoz, mert legfeljebb csak indulatszót és felkiáltó mondatot kapunk.

Az állam óhajtó mondattal akar több bébihez jutni, mert ez, szerinte, jó tőkebefektetés; annyi a szociális támogatás és juttatás, hogy... így is kevés! Ezért van az, hogy nagyon sok férfi és nő aktív potenciá(l)ját passzívumban tartja.

Vagy vegyük az adózás mondatát! Az adóalany befizeti az adó tárgyát (összegét) a határozók (jövedelem) alapján, s közben kinyílik az állítmány (a bicska) a zsebében. A bevallás helyességét az APEH-nél a jelzők ellenőrzik (ti. majd jelzik, hogy mennyi lesz a pótdadó).

Újabban túl gazdag a szóvirágtermés; pl.: béremelés, bérkorrekció, bérrendezés, bérpolitika, bérreform. Pedig mi csak több pénzt akarunk, ha többet és jobban dolgozunk. Tehát nem mellékes, hogy minden szónak és mondatnak maradjon meg az igazi jelentése. Vagyis: a munka ne amatőr munka, ne amatőr-munka legyen, hanem profi! Minden profit a megfelelő profitra kell állítani, s akkor az állásokban nem lesz lesállás. Ne legyen többé osztószámnév a "se pénz, se posztó"! És a drága tőkehúsnak ne legyen híg a leve, különben megisszuk mi még annak a levét!

Ebben az országban már sok mindent emeltek, csak még egy dolog nem emelkedett az átlagosnál jobban, és ez az

Anyanyelvi kultúra

A Liba és a Ló utca sarkán Zsiga jobbra fordult, és majdnem összeütközött egy fiatal nővel, aki korosabb férfi társaságában andalgott az úttesten. Zsiga hirtelen megállt.

– Nézd már, ezt az átkozott csoroszlyát! - kiáltott fel dühösen.

– Mi történt? Mit mond? – kérdezte az öregúr, aki nem hallotta a lírai ki-törést, mert süket volt.

– Te vak liba, te! – ordította Zsiga. – Hát nem látsz a szemedtől?! Ez aztán a kultúra, te analfabéta, te vadkacsa!

– Hogy beszél Ön egy hölgygel? – háborodott fel az öreg, miután Zsiga basszusának hatására néhány pillanatra visszanyerte hallását.

– Maga részeg?

– Te vagy részeg, te birkafejű! Boroshordó hasú, nem szégyelled magad, egy ilyen fiatal nőt elcsábítani!

Néhány járókelő megállt mellettük.

– Ez a részeg nekünk támadt, sérteget bennünket.

– Te vén bohóc, te csoszogó hímszarka, menj rögtön haza a keresztanyád-hoz! – Zsiga öklével indult támadásra. A járókelők hátrább húzódtak. A fiatal hölgy az idős férfi elé lépett, hogy így védje meg a támadástól.

– Hordd el magad addig, míg szépen vagyok, különben kilépek, és beve-rem azt a ragyás képed!

– Honnan akar maga "kilépni"?

Zsiga hirtelen elhallgatott. Elvörösödött.

– Kérem, bocsásson meg! – dünnyögte. – Az isten szerelmére, kérem! Té-vedés történt, szörnyű tévedés. Azt hittem, vagyis... meg voltam arról győződve, hogy kocsival vagyok. Teljesen elment az eszem, hiszen nincs is itt az Opelem. Még egyszer ezer bocsánat!

– Jó, jó – mondta a nő. – Ha úgy vesszük, nagyon megértem magát. Ha a Mazdámmal vagyok, én is hasonló stílusban szoktam társalogni.

A magyarok az idegen nyelveket igen jól ismerik. Szépen tudnak hallgatni németül, angolul, franciául, sőt japánul is. Oroszul perfekt megtanultak, hála a közismert plakátoknak: "Tovariscsi, konyec!"

Ki beszél itt idegenül?

Néhány évvel ezelőtt kezdték el terjeszteni – állítólag statisztikai adatok alapján –, hogy hazánk lakosságának tizenöt százaléka beszél valamilyen idegen nyelvet. Az "átlagemberről" szóló statisztikát a valóság azonban gyakran megcáfolja. Hogyan tájékozódik, hogyan boldogul városunkban a külföldi turista?

Erre kerestünk választ, amikor barátommal összetettük angol, német, francia és orosz nyelvtudásunkat. Külföldinek álcáztuk magunkat. Utazótáskákat cipelve elindultunk a Nagyállomástól. Mindenkihez ugyanazt a kérdést intéztük különböző nyelveken: "Legyen szíves, mondja meg, hol lehet valutát beváltani."

Középkorú, elegáns úrra esik a választásunk. Csekély francia tudásunkból éppen telik egy kérdő mondatra. A férfi azonnal visszakérdez: "Sprechen Sie Deutsch?" Igenlő válaszukra könnyedén magyarázza, hogy jutunk el az Aranybikához. Mint kiderül, a gyors és hibátlan beszédű, akkurátus járókelő személyében törököt fogtunk, egy német szakos nyelvtanárt. Alig győzzük hallgatni a Debrecenről szóló kiselőadását, s nagyon szeretnénk már tőle megszabadulni. Szerencsére megjelenik a felesége, és magával viszi a péküzletbe.

Sétálunk vagy száz métert, hogy kipihenjük az átélt izgalmakat. Egy idős néni bevásárlásból jön, biztosan szívesebben venné, ha segítenénk neki cipekedni. A német szóra nem jön zavarba. Fennhangon, lassan, tagolva magyarázza (gondolja, ha kiabál, azt jobban megértjük): "Nem értem, drágáim! Ne-em értem... É-én ma-gyar va-gyok. Nem tudom, mi kellene. Ér-ti-tek?! To-vább, egyenesen, aztán ott kérdezzetek meg valakit!..." Azzal leteszi a szatyrokat, és heves kézmozdulatokkal továbbküld bennünket a centrum felé. Így már "megértjük".

Aztán három középiskolás lányt szólítunk meg oroszul. A mosolyuk és az a sűgás-bűgás, habozás, amellyel a zavarukat igyekeznek leplezni, "nemzetközileg" is érthető, nyelvi reagálásuk azonban nem tartalmaz használható információt: "Tovaris...!" – "Mondd neki, hogy kérdezzen meg valaki mást!" – É-én mondjam??? Neked volt ötösöd oroszból!"

Ezután többször próbálkozunk mind a négy nyelven. Vagy tagadó fejrázást, vagy tanácstalanul széttárt karokat kapunk válaszként. Egy hölgy mintha angolul mondaná, hogy "nem", de aztán hamar kiderül: a válasza nem "no!", hanem "nonono!", ami azt jelenti magyarul - hogy, tűnjünk el, ő nem dől be ilyen trükköknek.

Egy beszélgető, nevetgélő csoportba helyezzük minden reményünket. Elkapják a valuta szót, ízlelgetik, visszakérdezik. "Te, ezek valutázni akarnak!" - mondja az egyik munkaruhás halálos komolyan. Mire a barátja nekünk címezve szótagolja: "I-rány a nem-ze-ti-bank!" - "Bánk, bánk"... - kapom el a szót, hogy segítsek, de már nem figyelnek ránk, mesélik tovább a trágár vicceiket.

A sors egy tizenéves sráccal hoz össze. Angolul érdeklődünk. Kicsit meglepődik, elgondolkodik, majd bárgyú mosollyal kivágja magát: "Boney M, Linda Lewis, Pink Floyd, AC/DC, Elvis Presley, Suzi Quattro, Rolling Stones, Rod Stewart... – meg akármi, de sajnos többet nem értek Englisch".

Váratlanul egy szolgálatban lévő rendőrt veszünk észre. Ő a mi embe-rünk!

A valuta szó nemzetközi csengése vagy a helyzetfelismerés az, ami segít? Nehéz lenne eldönteni. Orosz nyelvű kérdéseinkre tiszteleg, és csak ennyit mond: "Ott!" Az Aranybikában lévő IBUSZ-iroda ajtajára mutat, ahová szinte észrevétlenül jutottunk el. Bemegyünk ugyan, de néhány perc múlva már ismét az utcán vagyunk, hogy összegezzük a tapasztalatokat. Ekkor azonban egy idős, jól öltözött házaspár szólít meg bennünket. Az NSZK-ból jöttek, és a piacra akarnak menni. Miután a barátom elmagyarázza az utat, a hölgy megjegyzi:

"Látod, Hans, fölösleges lett volna magyarul tanulnod, itt mindenki beszél németül."

Kézzel-lábbal

Az idegen nyelvek ismerete nem adatik meg mindenkinek. Elsősorban azért nem, mert elanyagiasodott világunkban tanfolyamokon pénzért szeretné megvásárolni. Tanulás, kitartás, akarat és szorgalom helyett.

Létezik azonban egy olyan nemzetközi nyelv, amelyet gyerekjáték elsajátítani. Sőt: valójában mindenki ismeri ennek a nyelvnek az alapjait, csak nem tud róla.

Ezért a mini nyelvtanfolyamért az olvasóktól nem kérek tandíjat.

Íme a legfontosabb szabályok:

- Ha a jobb kezünk hüvelyk- és mutatóujját összedörzsöljük, azt szeretnénk kifejezni, hogy nincs elég pénzünk.
- Emeljük a jobb kezünket a fejünk fölé – így illusztráljuk azt, hogy nálunk is begyűrűztek az árak.
- Tárjuk szét értetlenül a két karunkat-, s ebből mindenki megérti, hogy tanács-talanok vagyunk.
- Jobb kezünk öt ujjá ötvenet jelent. A két kéz tíz ujjá pedig százat. Ha ennél drágább az áru, akkor homlokráncolás mellett egy-egy ujj százat is jelenthet. Ha a fültövünket vakargatjuk ezret.
- A lábujjakat csak nyáron illik bevonni a számolásba.

Ja, igen! Ha eljutunk valamikor Kenyába, ilyen módon az őserdei majmokkal is tudunk kommunikálni. Közismert tény ugyanis, hogy az ember után a majom a legértelmesebb lény.

Közi nyelv

Azt álmodtam, hogy magyar turista voltam, és nyelvvizsgát kellett tennem (nemzet)KÖZI nyelvből. Jól felkészültem, nem jöttem zavarba, amikor kérdeztek, szépen eltársalogtunk.

– Gó hóm, tür, okuláré tasfenster, sztoj cslovek, gó-gó, hopsz plusz fünf nulla forint, tied lesz jonatán sampó.

– Lefordítom. Nagyon szívesen megteszem. "Ember, menj az ajtóhoz, nézz ki az ablakon, ott áll egy ember, menj oda hozzá, és kapsz tőle ötven forintot az alma samponért.

– Bravó! Trink pjety piva ohne mani avangard cimmer anti-szuper sztol...

– Ez pedig azt jelenti: Remekül csináltad, megihatod azt az öt üveg sört, amit az előszobában az asztal alatt találsz.

– Gratulálok, fiatalember, igazán jól vág az esze!

– Gratulire, junior, abszolút ziher ponyemaj-szpik maximum.

– Ó, kedves barátom, ezt nem kellett volna lefordítania. Na, mindegy, remekül csinálja, az biztos. És most lássuk a magyarról közire való fordítást. "A kismotort vagy elveszik a határon, vagy magas vámot kell fizetni."

– Málénki motor vám-coli stop, kvázi capcara, kvázi mínusz multi szuper procent.

– Csak egy kis ezt-azt hozunk, mert mi nem vagyunk a hoci-nesze turizmus hívei, mi kint szellemiekben gazdagodtunk.

– Málo-málo produkt, nejn biznisz-turiszt. Szuvenír – ráció.

– Ha a tisztelt vámtiszt úr nem vizsgálja át a kocsinkat, akkor a szépséges útitársnőm magyaros csókban részesíti.

– Nix atombomba automobil. Klassz masina... Szexbomba szinyorina cupp-cupp ungaris-manier oficir.

– Jól van, fiatalember, jelest adok. Arra kérem, maga is terjessze, hogy a magyar turistának végre át kell törnie a kommunikáció válságának vastag falát. Minél többet mutogatunk, minél többet használjuk a közti nyelvet, annál nagyobb a valószínűsége, hogy leomlik a fal.

Ekkor az egyik fal dőlni kezdett. Odaszaladtam, teljes erőmből nyomtam vissza, de hiába. Rám dőlt...

Ez volt az álmom csattanója, és ez lett a tanulság is.

Térjünk vissza történelmünkhöz, amelyet annyiszor meghamisítottak. Az egyetemi és főiskolai felvételi vizsgákra a jelöltek ebben az évben a deformált agyvelő nagyravágó termékeit hozták magukkal.

Fellebbezés

Alulírott Zsizsgai Gizella birkatarjáni lakos fellebbezést nyújtok be a felvételi vizsgán elért alacsony pontszámom miatt. Annak bizonyítására vállalkozom, hogy a felvételi bizottság méltatlanul járt el velem szemben, amikor délután két órakor, utolsónak hívott be a terembe. A hosszú és izgalmakkal teli várakozás rendkívül kedvezőtlenül hatott idegállapotomra. Azt sürgősen hangsúlyoznom, hogy egy ilyen rendkívüli megpróbáltatás milyen sorsdöntő a fiatalok életében. Az elnök – a nevét sajnos nem tudom – egyáltalán nem a tétellel kapcsolatos kérdéssel kezdte. A férjemről kérdezett, akiről az önéletrajzomban olvastam, de semmilyen jogalapja nem volt ehhez, mert nem ismeri. Biztosra veszem, hogy összetévesztett egy protekcióval, mert amikor tételhúzásra került a sor, szó szerint ezt mondta:

– Itt vannak maga előtt a történelem tételek. Csak könnyű és jó tételeket választottunk. Kérem, húzza ki a legkönnyebbet!

És az elnök úgy mosolygott rám, mint ahogy a férfiak szoktak a nőkre. Szüleim – kétkezi munkások lévén – sohasem akartak jogtalan előnyökhöz juttatni, s engem is ilyen szellemben neveltek. Abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy az oldaltáskámban észrevétlenül becsempészttem és bekapcsoltam a Bécsben vásárolt magnómat, így a felvételi további menetét szó szerint közölhettem (a kazettát mellékelem).

Én: Tételem "Kossuth Lajos szerepe az 1848-49-es forradalomban és szabadságharcban." Kossuth Lajos nagy magyar hazafi volt, aki olyan sokat tett hazája felvirágoztatásáért, vagyis a hon felvirágoztatásáért, a reformkorban élt és dolgozott. A magyar nép jeles tanítója volt. Azt a magyar népet tanította, amely később az osztályharcok során vasba öltözött. Természetesen akkor még nem. A szabadságharc vezéréként a 48-as, 49-es honvédek példaképeként igen nagy jelentőségű szervező munkát folytatott. Rendkívül fontosnak tarthatjuk azt a tényt, hogy lelkesítette a honvédeket pozitív intézkedéseivel, s a hazáért való áldozatok vállalására serkentette őket. Így a honvédek és az egész nép "apánknak" nevezte Kossuthot, akiről szinte minden magyar településen utcát neveztek el. Arcképét a bankóra is rányomták.

Elnök: Nézzük kicsit konkrétabban. Mit ért például azon, hogy "szervező munkát folytatott"?

Én: Természetesen azt, hogy irányítottá a forradalmat, a szabadságharcot, lelkesítette a honvédeket és a magyar népet, amint már említettem.

Elnök: Jó, akkor evezünk más vizekre! Mit tud Széchenyi Istvánról?

Én: Nagyon szerette a hitelt, ezért párhuzamba állítható Grósz Károllyal.

Elnök: És még mit tud róla?

Én: Szólásszabadságot ígért, gyakran szerepelgetett a tévében, utazgatott, beszédeket mondott, de feloszlatta a pártját, aztán mostanában nem szerepel a tévében.

Elnök: Az 1956-os események átértékeléséről hallott?

Én: Hát persze. 1956-ban népfelkelés, forradalom és ellenforradalom volt Nagy Imre, Kádár János és a szovjet csapatok vezetésével. Az utóbbiak győztek, de nem volt igazságos a mérkőzés. Aztán Nagy Imre csoportját elfogták, egy ideig Romániában üdültek, és sajnos kivégezték őket.

Elnök: És Sztálinról hallott már?

Én: Hogyne. A Ceausescu nagybátyja volt ... és ..., elnézést, egy kicsit ideges vagyok... Szóval ő tette olyanná a Szovjetuniót, amilyen... Azonkívül....1953-ban meghalt.

Elnök: És a posztsztálinizmus?

Én: Ja, ezt nem tanultuk. Piri néni azt mondta, hogy a posztmodernnek nem foglalkozunk, mert az nem anyag.

Mivel az elnök többet nem kérdezett, így logikusnak véltem, hogy feleletemet elfogadta és a legjobb pontszámmal minősítette.

A magyar felvételimet ez alkalommal nem részletezem, mert az elért pontszámmal többé-kevésbé elégedett vagyok. De amikor megtudtam, hogy a történelem írásbelire 2, azaz kettő, a szóbelire 1, azaz egy pontot kaptam, rögtön tudtam, hogy ez nem volt tiszta vizsga. Valaki valamit kiszivárogtatott! Vagy azt, hogy én jövök felvételizni, vagy másnak szánták azokat a kérdéseket, vagy a kérdező elnök szándékosan félremagyarázta a válaszaimat, vagy túl keveset kérdezett ahhoz, hogy objektíven meg tudja állapítani felkészültségemet.

Azon túlmenően, hogy ez mind egykori iskoláimra, mind személyemre nézve rendkívül sértő, kérem, szíveskedjenek kivizsgálni a fentiekben megindokolt panaszomat.

Történelmi menetelés

1949-ben a polgári, a reakciós rendszert népünk elvetette, és egy szebb, napfényesebb holnapot ígérő társadalom építését kezdte meg. Ez átmenet a kapitalizmusból a szocializmusba.

1956 után azt mondtuk, hogy az októberi események megtévesztették, félrevezették a közgondolkodást, és ez véres ellenforradalomhoz vezetett. Ez átmenet a szocializmusból a kapitalizmusba.

1957. május 1-én dolgozó népünk a Hősök terén hatalmas felvonulással bizonyította be, hogy újból a jövő társadalmát kívánja építeni. Ez átmenet kapitalizmusból a szocializmusba.

Az 1968-as gazdasági mechanizmus bevezetése egy még fejlettebb társadalmi rendszer ígéretével biztatott. Ez átmenet a szocializmusból a még fejlettebb szocializmusba.

Az 1987-es kormányprogram szerint a lakosságnak is viselnie kell a terheket, így kell hozzájárulnia az állami költségvetés hiányának pótlásához. Ez átmenet a szocialista átmenetből a még szocialistább átmenetbe.

Napjainkban többpártrendszer van, s a vezetők úgy nyilatkoznak, hogy rossz módszerekkel, a néptömegek döntési szándékát figyelmen kívül hagyó politikával hiába meneteltünk át oly gyakran az egyik társadalomból a másikba. Most ott vagyunk, ahol a part szakad. Egyesek türelmetlenek, mert minden átmenet nélkül várják az igazi kibontakozást. Ébredj, magyar nép! Ebből a társadalomból való á t m e n e t n é l k ü l n i n c s k i b o n t a k o z á s , l e g f e l j e b b c s a k e g y ú j a b b á t m e n e t . És akkor végre igaziból bekövetkezhet az igazi átmenet, a rendszerváltozás.

Hol sírjaink domborulnak...

Messze van még a halottak napja, a sors mégis úgy hozta, hogy egy teljesen új temetőt kellett meglátogatnom. A hatalmas vaskapu fölött öles betűk hirdették: "Nem támadunk fel!" Megkönnyebbülten sóhajtottam, bár az ilyen sóhaj szokatlan egy temetőben.

A kaputól balra fekszik a marxizmus. 1987-ben tudatosodott benne, hogy rosszul áll a szénája, 1988 májusában infarktussal kórházba került, de a párt-funkcionáriusok sem tudtak rajta segíteni. Mellette nyugodott a Tőke, de élelmes emberek, vállalkozók, kiásták és magukkal vitték. A zsákutcát jelző kresztáblát azonban otthagyták. A sírhoz gyakran kijár a kapitalizmus, aki már régen megbocsátotta neki, hogy anno dacumál, valamilyen rothadást előidéző betegséggel akarta elveszejteni. Régi pravoszláv szokás szerint italt és ételt hoz: a kóla mámorával és a hot dog zamatával szeretné e más világon kiengesztelni.

A második sorban nyugszanak a világ proletárjai, akik ugyan gyakran egyesültek, de utódjuk nem született. Míg éltek, igen népszerűek voltak, és minden újság címlapján szerepelt a jelmondatuk.

A kaputól jobbra van a pártoligarchia sírja. Az emlékműn a felirat: "Mindenkinek egyért!" Mellette egy másik sírhalom domborodik. A sebtében leszúrt keresztén ez olvasható: "Fosztóképző". Csak a beavatott látogatók tudják, hogy ezen az álnéven temették el a szocialista demokráciát.

A kaputól továbbmegyek, előre a lenini úton. Egy szövetséges fejfa hívja fel magára a figyelmet szerény arany keresztjével, amelyre ezt vészték rá: "Itt nyugszik a munkás-paraszt szövetség. Örök mementóként állította: az értelmiség." Mellette van a munkásőrség sírja. A fejfára akasztva lóg egy géppisztoly, egy rohamsisak és a halotti bizonyítvány, amelyet az országgyűlés állított ki.

A második sorban temették el Brezsnyev elvtárs csókját és ölelését, az ötvenhatos ellenforradalmat, az állambiztonsági szerveket, a Czinege-ügyet. Tehát ez a posztsztalinista parcella... Még legalább száz sír van kiásva...

A lenini út végére érek, vissza kell fordulnom.

Ahogy kilépek a kapun, megcsap a demokrácia, a dollár és a falakon maradt választási plakátok illata. Mély lélegzetet veszek.

Benyúlok az APEH és az áremelések által tisztára mosott zsebembe... Megmarkolom a valóságot, a realitást: innen indulunk. Felvétel!... Csapó!... „A nagy magyar ugrás, 1990/1”.

??? ??? ??? ??? ???

Mivel a kormányváltás után nem következett be a nagy ugrás, e rendhagyó történelem írása is tovább folytatódik.

Új írógéppel, új betűtípussal, tiszta lappal, de sorszerkesztő híján kézi vezérléssel: Mértéktartó, mértéket nem tartó, józan és féldecis számítások szerint erre a bizonyos ugrásra még legalább tíz évet kell várnunk. Pontosabban nem várni kell, mert a sültgalamb-tenyésztésünk is nulla ponton van.

Sok mindent örökölt a demokratikusan választott kormány: kényszerpályát, begyűrűzést, munkanélküliséget, alkoholizmust, hiánycikkeket, országgyűlési szócséplést... És ez nincs mindenkinek ínyére!

TÖBBRENDBELILEG

Még most is gyakran lehet olvasni arról, hogy a régi társadalmi rend képviselői, vagyis a pártállam reprezentánsai az állam vagyonát kft-be, gmk-ba, rt-be menekítik, úgymond, átmentik saját maguk és az új társadalom számára. Ez, állítólag, nagyon elítélendő cselekvés, bár még senkit sem ítétek el érte.

Bízva az őszinte szó erejében, reménykedve az igazi demokráciában, mindenkit szeretnék arra biztatni, hogy vallja be, mit mentett át, hiszen ideje végre nekünk is tiszta lappal indulnunk. Jó példát szeretnék mutatni, ezért most megteszem a vallomásomat.

Átmentettem egy kiló kenyeret, 10 deka vaját és fél liter tejet, ami a rendszerváltás pillanatában éppen a konyhában volt. (A rosszmájúak szerint nem is volt ilyen pillanat.) Áthoztam az új rendszerbe azt a háromszáz szólást és káromkodást, amit a régiben nem volt ildomos elmondanom, mert hiányzott az igazi demokrácia. A múlt rendszertől örököltem a személyi jövedelemadómat, hogy a levont összeggel havonta és évente hozzájárulhassak a múlt és a jövő hibáinak felszámolásához. Mellesleg, a kormány is átmentette azt a módot, amelylyel a régi reformállam engem kizsákmányolt.

Sikerült a boltból kimentenem egy üveg konyakot, így megmentettem a legközelebbi áremelés elől. Magammal hoztam az új rendszerbe a reumámat, három foghíjamat és két kajla fületem, amelyre igen nagy szükség lesz valahol, valamikor.

Ha már átmentésről van szó, megemlítem, hogy a fivérem átment, és Romániában a legelső járókelő megkérdezte tőle, mit hozott. Ő nem árulta el, mit mentett át. Én viszont átmentettem kétezer forintot dollárba.

Az új rendszerbe áthoztam két pár lyukas zoknimat annak bizonyítására, hogy a szocialista társadalomban mennyit kellett talpálnom a talpon maradásomért. Megstopoltam, és továbbra is hordom. Egy nagy kötetet tesz ki az a sok ígéret, amelyet mind a régi, mind az új kormány és a hatalomra került pártok tettek. (Így lett Magyarország az ígéret földje!) Szóval, megörzöm őket, olvasgatom, hogy aztán el tudjam dönteni, melyik kormány mit valósít meg belőle.

És végezetül: átmentettem teljes lényemet és személyiségemet a szocialista társadalomból a bimbózó (vagy még csírázó?) polgári demokráciába. Nem vagyok ugyan olyan értékes és tekintélyes homo sapiens, mint a magyar labdarúgó válogatott éppen formáján kívül lévő játékosa, de, remélhetőleg, ez az átmentés mégis megér az illetékeseknek annyit, hogy nem csak az árakat, hanem a fizetésemet is emelik 40-50 százalékkal. Szeretném a magyar forintot a pénztárcámba menekíteni, mielőtt még teljesen megpuhulna a forró napon.

Addig is adjunk bele mindent, és győzzünk!

MELLBEDOBÁS

Nem emlékszem már, mikor, ki és hol mondta, de állítólag igaz. Ha Magyarország továbbra is ezen az úton halad a balsorsa felé, akkor polgárainak csak egyetlen örömforrása marad. Tudvalévő, hogy Amerika a korlátlan lehetőségek hazája, szülőföldünk viszont a korlátolt lehetőségeké, így hát ne csodálkozzunk, ha az egyén néminemű örömét a nemi életben találja meg. Ahogy az utóbbi időben pipi-szárba szökkent a pornóipar, kínálgatják magukat a popókebel magazinok és ezen öröm gyártásának egyéb kellékei, e mondás mintha beigazolódna. De amikor félholtra dolgozza magát az ember, a sokadik mellékállásból józanul hazatántorog, és már állva hagyná magát aludni, az effajta örömszerzés ürömmé keseredik még akkor is, ha előtte ürmösbort fogyaszt. Szerintem a popóipar amolyan háttéripár (majdnem azt írtam, hogy infrastruktúra), ugyanis ez nem lehet egyetlen örömforrás. Aligha hiszem, hogy a magyar gazdaságnak a fedetlen keblek adnak potenciát. Nem, ettől még nem áll talpra a padlóra került magyar állampolgár adó- és hiteltörlesztési kedve, nem kezd el úgy dolgozni a társadalom érdekében, mint Mancini, a muraközi ló.

Más adósságot kell törleszteni. Nem pótcselekvésre vár a magyar nép; azokat az ígéreteket kell megvalósítani, amelyeket a hatalomra került pártok képviselői a választások előtt oly nagy hangon zengedeztek. Amolyan hongkongi kistigrisként el kell rugaszkodni a süppedő talajról, de úgy, hogy maga az ugrás okozza az örömet, és a talpra esés a gyönyört. Ez lenne az igazi tömör gyönyör, amely, természetesen, sok kis apró örömből tevődik össze: a jól végzett munka eredményeként tízezer forintok mosolyognak tenyerünkben örömeinkben; múzeumba kerülnek a bürokrácia láthatatlan falai, egyszámjegyűvé szelídül az infláció, nő az embernek ember által való megbecsülése (ami fordítva is igaz), kilépünk a hét szűk esztendőből, s belépünk a nyolcadikba. És Pityu végre meg tudja adni azt a tízezer forintot, amivel már egy éve lóg.

Az ilyen gazdagodó és szépülő ország sikeres emberének minden vonatkozásban nő az energiája, a potenciája. Ezt az egészséges energiát sok mindenre fel lehetne használni. Többek között a háttérparban szerezhető örömök beteljesedésére is.

Füstölgő

Riporter: Sok szeretettel köszöntöm Testes Izidort, a MITEMELSZ elnök-főtitkárát, Legyen szíves, világosítson föl bennünket, miért hártják ismét a lakosságra a terheket, miért lesz újabb áremelés?

T. Izidor: Kérem, régen vége már annak az időnek, amikor a lakosságot arra kényszerítették, hogy passzívan szemlélje, hogyan megy tönkre a magyar gazdaság. Ha akkor, amikor az olajválság begyűrűzött, a magyar nép megvonta volna magától a tartós, a tarthatatlan és még a romlott élelmiszert is, akkor most egyenesben lennénk. Mivel az elmúlt időszakban igen magas volt a fogyasztás (a statisztikák szerint kenyérben számolva napi egy kiló per gyomor, az állatoknál napi három kiló fű per gyomor), ezért kimerültek a tartalékaink. Van egy olyan csomagtervünk, amely szerint a házi és a vadállatoknak egyaránt napi 25 forint plusz áfát adnánk, amit a számukra külön építendő boltokban költhetnének el...

Riporter: Elnézést, hogy félbeszakítom. Ön bizonyos hibákra célzott, amelyeket állítólag mi, közönséges állampolgárok követtünk el. Mi teljesen másképpen látjuk: a vezetők...

T. Izidor: A vezetők, a vezetők! Kérdelem szépen: kik fogyasztották azokat az álmilag szépen dotált kenyereket, húsokat, tejipari, szeszipari termékeket? Jó, jó... a volt és a jelenlegi vezetők is. De mi eltörpülünk a tízmillióhoz képest... És ez nekünk jár/t/... Mi nem bírtuk volna ki azt a hosszú koplalást. Nos, ezért van itt infláció és begyűrűzés. Hamarosan az országgyűlés elé terjesztjük a legújabb csomagtervünket, amelynek lényege az, hogy a begyűrűzés megszüntetése érdekében a pénzügyminisztérium felvásárolja a jegygyűrűket, évgyűrűket, gyűrűhintákat, gyűrűporcokat, kútgyűrűket, a Saturnus gyűrűjét, a benzol gyűrűjét és a sportból az összes gyűrűgyakorlatot.

Riporter: És lesz erre elegendő pénz?

T. Izidor: Hosszúlejáratú kölcsönt veszünk föl. Meg kell jegyezmem, hogy országunk rendkívül népszerű, ha nem kérünk, akkor is adnak. Ami pedig a törlesztést illeti: áremelésekkel elkerülhető a további infláció.

Riporter: Kérem, ez ellentmondás, mert...

T. Izidor: Igen Ön most ellentmondott nekem! De, kérem, ne tegye. Bízson meg Ön és a kedves néző is bennem és kormányunkban...

A TÖRTÉNELEM MAJD INNEN FOLYTATJA...

DEDIĈO

(anstataŭ RESUMO, ĉar la verko mem estas resumo)

Malfacila tasko estas skribi dediĉon por tiu ĉi libreto, ĉar estus dece koncepti samtiel impone, sprite kaj humure, kiel tion faris la aŭtoro en siaj spocialpolitika verkado, publikado satira-ironia. Attila Salga (Altilla ŝalga) renversas la mondon, la realon, aŭ prefere li pasrigardas sub la mantelon de la hungara socio. Kiel oni ja povus scii, kio kaŝiĝas sub la mantelo?

Kune kun li ni iras sub la imagan mantelon, malantaŭ la kulisojn, tiel, ke ni neniel fariĝas kondamnindaj „kaŝrigardantoj”: la vidaĵo montrata de li, ja estas la nuda realo mem, sed ĝi neniel efikas al ni kiel nuda virina korpo. Tiu senvesteco estas figura, ĝi estas plena de absurdaj, groteskaj, fantaziaj elementoj, stultaĵoj kaj anstataŭ-sezonaj verdaĵoj. Jen tia estas la stilo de la aŭtoro. Kaj rilate la enhavon: en ĝi troviĝas maljustaĵoj pezantaj sur niaj ŝultroj, strangolantaj nian gorĝon, suferigantaj nian animon. Jen tia estas la stilo de la socio.

Multfoje kaj multloke oni jam rakontis, kion, kiel kaj kiam oni devus ŝanĝi, kio estas malbona pro kio, pri kio oni povas antaŭkalkuli la negativan efikon?... Do, niaj hundoj bojas kaj nia karavano vojas sian direkton, pluen en la dezerto. Kiam, krom suĉinfanoj, mutuloj kaj mortintoj, ĉiuj eldiris sian opinion pri la politiko de niaj novaj malnovaj registaroj, kiam la manprenebla rezulto de sobraj opinioj kaj proponoj malaperas en fora nebulo, tiam oni fakte ne povas, aŭ apenaŭ valoras verki, se ne tiel, kiel tion faras la aŭtoro Attila Salga: li prenis sian humur-sakon, kaptis el ĝi siajn pensojn kaŝitajn, konservitajn antaŭ longe kaj lastatempe, kaj komencis retaksi ilin, kiel migranto klopodas gustumi sian kuketon bakitan subcindre. Intertempe li eksuĉis ankaŭ sian malgrandan fingron. La leganto povos konvinkiĝi, legante la sekvajn paĝojn, pri tio, kion li elsuĉis...

Post refoja tralego de la ĉi-supre skribitaj, ŝajne, mi tro multe laŭdis la aŭtoron, kaj tio estas ne konsilinda eĉ en tia ĉi dediĉo. Pro tio mi aludas eĉ tion, ke kaj la aŭtoro kaj la ĉi-nuna eldonaĵo havas mankon: s-ro Attila Salga povas prezenti sin nur „unuekzemple” ĉiuloke, se meze de siaj abundaj taskoj li povas anonci sin ie ajn. La eldon-nombro de nia broŝureto estas multe pli alta, tiel espereble ĝi trafos pli multajn lokojn, sed ĝi estas tro maldika – kaj tio estas la manko de nia eldonaĵo, krom ĝia modesta aspekto – por ke la (fak)uloj okupiĝantaj pri socio kaj politiko, devu trakti ĝin serioze, konvene al ĝia graveco. Ili ja preferas – foliumi kaj flankenmeti nur dikajn skribaĵojn kaj verkojn, la malpli dikajn – kiel ankaŭ nian – ili maksimume rigardas kaj sendas per sia sekretariino por registri antaŭ enarkivigo.

Sed mi esperas, ke tiuj du mankoj naniĝas kontraŭ la epokfara, epokŝanĝa signifo de tiu ĉi volumeto. Pli precize: povas esti, ke tiu ĉi verketo ne ŝanĝos epokon en la humur-literaturo, sed apenaŭ iomete en la registara politiko. Sed la vet-indikoj povas esti ĉu unu, ĉu du, ĉu ikso.

Decidu, kara leganto, kaj la vet-indikojn unu, du kaj ikso nepre skribu sur tot-kuponon, ili eble estos bonŝancaj...

Tibor Papp